

El ell ile ...

AKŞAM

... Kuş doymaz!

Sene 16 — No: 5710 — Fıatı her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ — 1 Eylül 1934

Telefon : 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Izmirde yapılan tetkikler

İsmet Pş. ihracatçıları ve müstahsilleri dinledi

Başvekil: "Köylüyü kazandırmalıyız, maliyet fiatine satış olamaz,, dediler

İsmet paşa Hz. İzmir ihracatçılarınin dileklerini büyük bir alâka ve dikkatle dinliyor

İzmir (Hususi) — Başvekil İsmet paşa Hz., tarihi günlerimizde İzmir'i şereflendirdiler, panayırımızı, Karşıyaka Yamanlar suyunu, Cellât gölünün kurutulmasını açtılar ve bu meyanda, her zaman, her tetkik seyahatlerinde olduğu gibi, memleketin mühim işleri ile yakından alakadar oldular. Panayır ve Yamanlar suyunun

açılma şenliği çok alâkalı oldu. On binlerce vatandaş toplandı, başvekil dinledi ve alkışladı. Büyük misafirimiz, uğurlu, temiz, metin ellerle bize bir kaç eser daha verdi..

Tetkiklerinin en mühimmi, bilhassa üzüm ve incir satışının arttığı vaziyettir. Başvekil Hz.

(Devamı 2 nci sahifede)

Üzüm müsabakası bağlarda yapılacaktır

En büyük salkımlı ve en tatlı üzümleri yetiştirenlere mükâfatlar verilecektir

Meyvacılığımızın ilerlemesi, memlekette iyi ve nefis meyvalar yetiştirilmesi için bir çok tedbirler düşünülmektedir.

Bu tedbirler içinde büyük meyva müsabakaları yapmak meselesi vardır. Gelecek sene İstanbul'da bir meyva sergisi açılacaktır. Bu sergide muhtelif yemiş mevsimlerinde muhtelif müsabakalar yapılacaktır.

İlk olarak kiraz müsabakası yapılacaktır. İstanbul'a betirilen kirazlar içinde en nefis, en iri en tatlı kirazları yetiştirmiş olan köylüye bir miktar ikramiye verilecektir.

İkinci olarak çilek müsabakası yapılacaktır. Çilek müsabakasına Arnavutköyü, Mecidiye köyü ve bir çok yerlerde çilek yetiştirenler iştirak edecektir.

Bundan sonra dut müsabakası ve İstanbul'a gelen elma, armutları yetiştirenler arasında müsabaka yapılacaktır.

Fakat en büyük müsabaka üzüm müsabakası olacak ve bağlarda yapılacaktır. Müsabakaya bir çok ziraatçılar, büyük memurlar, gazeteciler davet edilecektir. Müsabakada seçilecek bir jüri heyeti bütün üzümlerin tadına, nefesine bakacaktır. Bundan baş-

Üzüm satan bir manav

ka yetiştirilen salkımların büyüklüğü de nazarı itibara alınacaktır.

En büyük salkımı yetiştiren bağcıya, ayrıca en nefis, en tatlı, en güzel üzümlü yetiştirenlere ikramiye verilecektir.

Meyva müsabakaları her sene tekrar edilecektir. Bu surete meyvalarımızın seneden seneye güzelleşmesi, nefis bir hale gelmesi temin edilmiş olacaktır.

Karışık yağlarla mücadele edilecek

İmalâthanelerin kontrolü için talimatname hazırlanıyor

Yiyecek, içecek ait maddelerin pahalılığını tetkik eden belediye iktisat müdürlüğü birçok maddelerde toptan fiyatlar ile perakende fiyatlar arasında büyük bir fark olmadığını görmüş ve ihtikâra delâlet edecek bir vaziyet olmadığı kanaatine varmıştı. Ancak sonradan yapılan tetkikat neticesinde hileye müsait olan erzak hakkında bu hükmü vermek caiz olmadığı görülmüştür. Bu erzakın başında sade yağ gelmektedir.

Meselâ toptan fiyatla altmış, altmış beş kuruşa satılan Trabzon yağının bakkallarda seksen, doksan kuruşa satılması - aradaki muvassıtların çokluğundan dolayı - fahiş görülmemektedir. Ancak bu yağlar mahalle bakkalına gelinceye kadar diğer yağlarla karıştırıldığı için tamamiyle mahiyetini kaybetmektedir.

Binaenaleyh meseleyi de bu noktadan tetkik etmek lâzım gelmiş ve belediye mahlûat mevat ile esaslı surette uğraşmak mecburiyetine karışmıştır. Bu hususta şimdiye kadar alınan tedbirlerin müessir olmadığı görülmüştür. Belediye, halkın temiz ve hilesiz yağ kullanabilmesi için şehrimizde bulunan yağ imalâthanelerini sıkı bir kontrol altına almak fikrinde-dir. Bunun için iktisat müdürlüğü ile hıfzıssıhha mütehasşışlığı müşterek bir talimatname hazırlı-yacaktır.

Yunan teslihatı

Eşya mübadelesile, Yunan ordusu silâhlendirilacak

Atina 31 (Hususi) — Yunan ordusunun noksan olan teslihatının ikmal meselesi, bir zamandanberi hükûmeti ve efkârı umumiyeyi şiddetle işgal ediyor. Geçenlerde Yunan âyanında vukubulan bir münakaşada memleketin teslihatını ihmal ettiğinden dolayı hükûmet acı bir surette tankit edilmiş, harbiye nazırı da mevcut paraya göre bu işi ihmal etmediği cevabını vermişti.

Maamafih orduyu yeni vesait ile silâhlandırmak çarelerini aramak için evvelki gün iktisat nazırı harbiye müsteşarı arasında bir görüşme olmuştur. Bu görüşme neticesinde, Avrupa silâh fabrikalarının Yunan eşyası mukabilinde, Yunanistan'a istediği silâhları vermelerinin teklif edilmesi kararlaştırılmıştır. Yunan levazım ve teçhizat dairelerine, badema ecnebi firmalarla yapacakları müzakereler ve konturatolarda matlûp olan malzeme ve silâhların eşya mübadelesile temini emredilmiştir.

Ziraat bankası kongresi

Ziraat bankası heyeti umumiye içtimai teşrinievvelde Ankarada toplanacaktır. Toplantıya gönderilecek olan vilâyet murahhaslarının yakında seçilmesine başlanacaktır.

İntihap devresi bugün başladı

İstanbuldan 68 şehir meclisi âzası seçilecektir

İstanbul halkının belediye seçimlerinde reyini kullanması en esaslı hakkıdır

İstsnbulda yapılan geçenki İntihaptan bir görünüş

Belediye intihap devresi bugün başlamıştır. Kanun mucibince bu devre bir ay sürecek, teşrinievvelde bitecektir.

Bu ay zarfında bütün hazırlıklar bitecek ve İstanbullular şehir meclisi âzalarını seçeceklerdir.

Bu seçimler, Türk vatandaşının asil hâkimiyetinden, asil kudretinden birini temsil eder. Belediye seçimlerinde, yurttaşların alâkası çok dikkate layıktır.

Belediye işlerinin kontrolü, şehir meselelerinin iyi bir şekilde halli, ancak çok miktarda vatandaşın, ciddi surette seçim işlerini benimsemesile mümkün olur.

Belediyelerin temsil ettiği halk işleri çok eski bir tarihe sahiptir. Avrupada halk, siyasî haklarına sahip olmadığı devirlerde bile, belediye işlerinde iradesini göstermiştir.

Tarihi bu kadar derin köklere malik olan belediye işlerine, Türkiye gibi, tepeden tırnağa kadar halk iradesini temsil eden bir rejimde, halkın büyük ve candan

bir alâka göstermesi gayet tabii olmak lazımdır.

Belediye seçimlerinde, İstanbul şehir meclisine 68 âza seçilecektir. Belediye kanununda, seçimde nisabı ekseriyet hasıl olmak lazımdır. Buna göre, İstanbulda 400 bin kadar vatandaşın reylerini vermeleri icap eder.

İstanbulluların, bu en güzel ve esaslı haklarını kullanmak için, sevine sevine rey sandıklarına koşacaklarına şüphemiz yoktur.

Bugün, belediye kanunun 32 inci maddesine göre intihap encümenleri için mahallelerden seçilmiş olan ikişer zat belediye şubelerinde toplanarak, aralarında, teşkil edecekleri intihap encümenleri ayıracaklardır.

İntihap encümenleri teşkil edildikten sonra evvelce şubelerce hazırlanmış olan intihap defterleri encümenlere tevdi olunacak encümenler de en kısa bir zamanda bu defterleri tetkik ve tasdik edeceklerdir.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Muharrir — «Tramvay ücretleri bugünden itibaren yarı yarıya ucuzladı» diye bir yazı yazdım!...
Yazı işleri müdürü — Olmamış, düzelt: «Tramvaylar bugünden itibaren halkın istifadesi için çalışmaya başlamıştır»

SON TELGRAFLAR

Fransız hava manevraları bitti

Askerî münekkithler Paris şehrini mahvolmuş farzediyorlar

Paris 1 (Hususi) — Fransız hava manevraları dün öğle vakti bitmiştir. Umumiyet itibarile zafer, düşman farzedilen mütearrız filoda kalmıştır. Sabah vakti, 70 bombardıman tayyaresi, mania hatlarını aşarak Paris şehrini bombardıman etmişlerdir. Askerî münekkithler, Paris şehrine mahvolmuş nazarile bakılması lâzım geldiği fikrinde bulunuyorlar. Maamafih düşman tayyareleri ahvali havaiyeden ve bilhassa sisten çok istifade etmişlerdir.

Mançurideki şimendifer suikastı

Harbin 1 (Hususi) — Şimendifere karşı yapılan son suikastte 21 yolcu telef olmuştur. Japon memurları, Mançurideki şimendifer hatlarında hüküm süren bu emniyetsizlikten dolayı Sovyet şimendifer memurlarını mesul tutmak istemektedirler.

Felemengin Sovyetlere karşı vaziyeti

Lâhi 1 (Hususi) — Felemenk hükümetinin Sovyet Rusyayı tanımak meselesinde vaziyeti değişmemiştir. Felemenk hükümeti, Sovyet Rusyanın Milletler cemiyetine girmesi meselesini, tastik meselesinden ayrı bir mesele olmak üzere telâkki etmektedir.

Amele ücretleri

Bir gün çalışmanın kaldırılmasile yüzde 10 indirildi

Nev York 31 (A.A.) — «Vinted States Sted» şirketi bütün ücretli işçi memurlar için 1 eylül tarihinden itibaren cumartesi günleri çalışmayı kaldırmıştır.

Bu tedbir sayesinde ücretler fiilen yüzde on indirilmiş olmaktadır.

Diğer iki şirket te buna benzer bir karar almışlardır. Bu yüzden ücretler yüzde 9 inmiş olmaktadır.

Tramvay çarpmış

Sirkeci'den geçen bir tramvay arabası Temel isminde birine çarpmış, hafifçe yaralamıştır.

Zeytin yağı ihracatı

Izmirden 12 günde ne kadar yağ ihraç edildi?

4 ağustostan 16 ağustosa kadar İzmir borsasında 190,700 kilo zeytinyağı satılmıştır. Fiatler 24,55-24,94 kuruştur. İzmir limanından 28 temmuzdan 11 ağustosa kadar 108,782 kilo zeytinyağı ihraç edilmiştir. Geçen sene aynı tarihteki ihracat miktarı 59,383 kilo idi. Son on beş günde 24,55-24,94 kuruştan borsada 190,700 kilo zeytinyağı satılmıştır. İzmirdeki stok miktarı 800-900 bin kilo tahmin edilmektedir.

Tramvay ücretleri indi

Bu sabaktan itibaren İstanbul tramvaylarında yeni tenzilâtı tarifinin tatbikine başlanmıştır. Dün gece servisler bittikten sonra tramvay biletcilerine tenzilâtı yeni biletlere tevzi edilmiştir.

Veliefendi at yırıları

Veliefendi çayırında, dün çok kalabalık ve mümtaz seyirciler hu-

Bu Sabahki Telgraflar

Rusya ve Milletler cemiyeti

Bazı küçük devletlerin vaziyetleri tehlike uyandırıyor

Londra 31 (A.A.) — Deyli Herald gazetesinin siyasi muharririnin iddiasına göre Sevyet Rusyanın Milletler cemiyetine girmesi birdenbire beliren ciddi muhalefetler yüzünden tehlikeye girmiştir. Amele fırkasının naşiri efkârı olan mezkûr gazete diyor ki:

«İsviçre kabinesinin pazartesi günü toplantısında Sovyet Rus-

yanın kabulü aleyhinde rey vermeği kararlaştıracağı muhakkaktır. Hollanda ile Belçika aleyhte mi rey verecekleri, yoksa sadece müstenkif mi kalacakları hususunda henüz müteredit bulunuyorlar. Hattı hareketleri şüpheli olan diğer devletler arasında Macaristan ve Kanada ile bazı cenubi Amerika devletleri de vardır. Bir memleketin Milletler cemiyetine

kabulü için sülüsani ekseriyet kâfi ise de heyeti umumiyyede kuvvetli bir muhalefetin mevcut olması, reyini ittifakla vermesi icap eden mecliste Sovyet Rusyanın daimî âzalık alması meselesinde entrikaları teşvik edebilir. Vaziyet o kadar ciddidir ki İngiliz ve Fransız hükümetleri bazı devletler nezdinde hattı hareketlerini anlamak için anket yapmaktadırlar.

İsmet paşa Hz.

Salı ve yahut çarşamba günü Trabzon tarikile şarka gidecek

Başvekil İsmet paşa önümüzdeki salı veya perşembe günü şark seyahatine başlayacaktır. Başvekil paşa buradan Trabzona gidecek ve şark vilâyetlerinde on beş gün tetkikatta bulunduktan sonra Ankaraya dönecektir.

Bu seyahatte Dahiliye vekili Şükrü Kaya, Trabzon mebusu Hasan Şevket, Gümüşhane mebusu Hasan Fehmi beylerle başvekilât ve dahiliye vekâleti kalemi mahsus müdürleri İsmet paşaya refakat edeceklerdir.

Hafif bir soğuk algınlığından muztarip bulundukları için seyahatleri teahhur eden başvekil paşa dün öğleden sonra motörle Dolmabahçe sarayına giderek Gazi Hz. ne mülâki olmuşlardır.

Malûl gaziler

Kongre gürültülü oldu, yeni idare heyeti seçildi

Uzun zamandanberi aralarında ihtilâf bulunan malûl gaziler cemiyeti dün Üniversite salonunda toplanmıştır. Kongrede merkez heyetinin tezkeresi okunmuştur. Tezkerede eski heyeti idareye hücum edilmekte ve hesap sorulmaktadır idi.

Bundan sonra idare heyetinin raporu okunmuş ve gürültülü münakaşalar olmuştur. Malûl küçük zabıtlar, kendilerine kongrede söz söylemek hakkı tanınmadığı için salonu terketmişlerdir.

Uzun gürültülerden sonra eski idare heyeti ibra edilmiş ve yeni heyeti idare seçilmiştir.

İntihapta doktor Ziya, İsmail Hakkı, Rasih, Zihni, Sadettin beyler idare heyetine, Şevket, Tahir, Besim beyler de mürakabe heyetine seçilmişlerdir.

Bundan sonra Gazi Hz. ile İsmet ve Fevzi paşalara ve cemiyet umumi merkezine birer tazimat telgrafi çekilmesi kararlaştırılmış ve içtima bitmiştir.

Maarif vekili gitti

Bir müddetenberi şehrimizde bulunan maarif vekili Abidin bey dünkü renle Ankaraya avdet etmiştir. Vekil bey hareketinden evvel Tokatlıyan otelinde dil kurlutayına iştirak eden Rus âlimlerine bir ziyafet vermiştir.

Şoför Aliyi yaralamış

Feriköyünde Bedrosun kızı madam Haylakinin kocası Ahmet,

İstanbul spor kongresi toplandı

Mıntaka heyetine seçilen azalar kimler

İstanbul spor heyetinin senelik kongresi dün Halkevinde toplanmış, yeni idare heyeti seçilmiştir.

Merkez heyeti reisliğine Hamdi Emin, ikinci reisliğine Fethi (Hilâl), âzalıklara Galatasaraydan Sadi, Fenerbahçeden Sait Salâhattin, Beşiktaştan Salâhattin beyler, futbol heyeti reisliğine Topkapıdan Necmi, âzalıklara Fenerbahçeden Nüzhet, Galatasaraydan Muslih, Beşiktaştan Basri, Eyüpten Kemal beyler, atletizm heyeti reisliğine Beşiktaştan Ali Rıza, âzalıklara Galatasaraydan Vedat Abut, İstanbulspordan İlhan, Fenerbahçeden Kemal, Hilâlden Ekrem beyler, denizcilik heyeti reisliğine Galatasaraydan Kadri Nuri, âzalıklara Beykozdan Razi, Halicden Bedri, İstanbul su sporundan doktor Demir Turgut, Fenerbahçeden Kadri beyler seçilmişlerdir. Diğer spor heyetleri reis ve âzaları da seçilmiştir.

Tenzilâtı trenler

Haftada iki defa Edirneye ucuzca gidilebilecek

Şark demiryolları şirketi haftada iki güne mahsus olmak üzere tenzilâtı seyahat biletleri ihdas etmiştir. 28 eylüle kadar devam edecek olan bu tarife yalnız pazartesi ve cuma günleri hareket eden trenlere münhasır olmak üzere Kırklareli - İstanbul ve Edirne - İstanbul arasında seyahat edenler bu tenzilâtı istifade etmektedirler. İstanbula kadar tenzilâtı üçüncü mevkî bilet 2 lira 30 kuruştur. Tren tenzilâtı otobüsçülere tesir yapmış, onlar da fiati indirmeğe mecbur olmuştur. Maamafih halk rahatlığı itibarile trene rağbet göstermektedir.

Şehir stadyomu planı

Şehir stadyomu için bir plan müsabakası açılacağını yazmıştık. Müsabakanın şartlarını tamamilen tesbit edebilmek üzere belediye imar müdürlüğü en son sistem Avrupa statları plânları üzerinde tetkikat yapmaktadır. Yakında müsabaka ilân edilecektir.

Ziraat vekilinin tetkikleri

Kağızman 31 — Ziraat vekili Muhlis bey, buraya gelerek şarkın meyva ambarı addedilen bu havanın vaziyetini tetkik etmiş, buradan Tuzlucaya hareket etmiştir.

Amerika haydutları

Haydutlar Amerika reisicumhurundan para istediler

Nev York 31 (A.A.) — 168 bin dolar verilmediği takdirde reisicumhurun bir veya bir kaç hafidinin kaldırılacağına ve hattâ bizzat reisicumhurun da hırpalanacağına dair bir mektubun mevcudiyeti ifşa edilmiştir. Mektup madam Roosevelte gönderilmişti. Fakat mektup reisicumhurun zevcesinin eline geçmeden evvel gönderilmiş olduğu «beyaz ev» de memurların eline geçmiş ve kendisine verilmemiştir.

Bu ifşaatın evvel, Nev Yorkta, Zarn isminde 33 yaşlarında birisi tevkif edilmiştir. Bu adam deniz tayyarelerinde eskiden makinistlik yapıyordu.

Alman borçları

Berlin hükümeti Amerikaya bir nota verdi

Vaşington 31 (A.A.) — Alman hükümeti, Birleşik Amerikaya göndermiş olduğu bir notada, Amerikalı Daves ve Young hâmilleri diğer milletlere mensup hâmillere müsavi tutmağı kabul etmediğini bildirmiştir.

Hükümet mahafili nota metnini bildirmekten çekinmekle beraber salâhiyettar bir membadan haber alındığına göre, iki hükümetin noktai nazarları birbirinden çok uzaktır.

Küçük itilaf konferansı

Belgrat 1 (Hususi) — Küçük itilaf devletleri mali konferansı 20 eylülde Belgratta toplanacaktır.

Trene suikast

Mançuride bir tren devrildi bir çok ölü ve yaralı var

Harbin 31 (A.A.) — Harbinin 26 mil şimalinde demiryolunda bir trene hücum vaki olmuştur.

Rayların evvelce vidaları sökülmüş idi. Lokomotif yoldan çıkıp yan üstü devrilmiştir.

Dört vagon birbirlerinin içlerine girmişlerdir.

Kaza yerine gönderilen hastane treni birçok ölü ve yaralıları getirmiştir. Bardaklardan boşanırcaşına yağan yağmur kurtarma işini güçleştirmiştir. Ölülerin çoğu tanınmayacak bir haldeydi.

Izmirde yapılan tetkikler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

fırka İzmir merkezi salonundaki toplantıda:

— Köylüye kazanç vermeliyiz. Nihayet görüyorsunuz, sanayi sahasında, ziraat sahasında, şurada burada bir çok işler yapıyoruz. Bunu temin eden köylüdür. Köylü, kazanmalıdır. Bu da onun istihsalâtının değer fiatle satılması ile mümkün olabilir.

Dediler ve fırka merkezine gelen ihracatçılara, satıcılara, müstahsilere ayrı ayrı sualler tevcih ettiler: Serbes münakaşalı bir hasbıhal açıldı... Muhtelif fikirler ileri sürülüyordu. Bir kısmı, müstahsilin teşkilâtlandırılması lüzumunda ısrarla duruyor;

— Aksi takdirde müstahsil belini doğrultamayacaktır. Onun dağınıklığı, ihtiyacı, ızdırabı istismar ediliyor. Pek eskidenberi devam eden serbes ticaret usulünün fenalıklarını çekiyoruz. Mecburi, kanunla teyit edilmiş teşkilâta muhtacız.

Diyorlardı.. İhracatçılar buna itiraz ediyorlar;

— Vaziyet, rakip memleket mahsullerinin satışlarına bakılırsa normaldir iddiasında bulunuyorlardı. Başvekil Hz.:

— Söyleyin, söyleyin - diyorlardı. - dinlemek isterim... Biz de ne yaparsak yapmalıyız. Hükümetin alacağı bir tedbir varsa dinlemek isterim... Tekrar ediyorum:

Köylüyü kazandırmalıyız.. Maliyet fiatine satış olamaz.

Ve başvekil Hz. bunları söylemekle eberaber, ayrı ayrı sualler tevcih ediyor, muarızların cevaplarını karşılaştırıyordu...

Bu meyanda valimiz Kâzım paşa ile İzmir halk fırkası reisi Avni Doğan bey de izahat verdiler. Vali paşa:

«İktisat vekili Celâl bey geçenlerde İzmirli teşriflerinde bu meseleyi tetkik etmişler ve müstahsilin teşkilâtlandırılması lüzumuna kani olmuşlardı. Hattâ bir kanun lâyihası teklif edeceklerdi. Fakat Celâl bey, mecburi değil, ihtiyari satış kooperatifi sistemini doğru buldular...»

Dedi. Avni bey de şahsî kanaati olarak teşkilatlanma işinin zaruretine işaret etti, bu hususta bir rapor hazırlayıp takdim edeceğini söyledi. Başvekil Hz. bu raporu derhal bekliyeceği cevabını verdi. Müzakere ve münakaşa bir saat kadar devam etti.. Anladığımız göre, başvekil Hz. gerek istihsal mintakasında, gerek ihracat merkezimizde vaziyeti iyice kavramış bulunmaktadırlar. Binaenaleyh önümüzdeki sene için müstahsil lehine bir yenilik beklenmektedir. Mintakamızda mecburi teşkilatlanmaya doğru çok kuvvetli bir cereyan vardır.

Bıçakla yaraladı

Galatada Yazıcı sokağında Salt bey apartmanında bir kavga neticesinde Kâni bıçakla Eşref elinden yaralamış ve zabıtaca yakalanmıştır.

Denizde boğuldu

Beylerbeyinde tiyatrocu Hüseyin efendinin çağı Ahmet denize girmiş, yüzme bilmediğinden akıntıya kapılarak boğulmuştur.

Kalp sektesinden ölüm

Çatalca'nın Boğazköyünden 60 yaşlarında Ahmet ağa evvelki gün köyüne gitmek üzere Edirnekapısı haricinden geçerken kalp

AKŞAMDAN AKŞAMA

İstanbulda eğlence

Son günlerde bazı arkadaşlar İstanbulda eğlence mevzuuna temas ettiler. Bu, başlı başına düşünülecek pek ciddi bir iştir. Fakat nasılsa adı «eğlence» olduğu için o kadar ehemmiyetle telâkki edilmiyor.

Bir milletin hayatında eğlencenin oynayabileceği rol çok büyüktür. Bir milletin manevî sıhhati üzerinde makul ve iyi bir eğlencenin pek çok faydası görülebilir. Milletler hakkında, onların derin psikolojileri hakkında hüküm vermek için en işe yarıyan işaretlerden biri de eğlenceleri ve eğlence tarzlarıdır.

İstanbul için eğlencenin hususî bir ehemmiyeti de seyyah meselesinden çıkıyor. Bir memlekete seyyahın yalnız gelmesi ehemmiyeti değil, seyyahın bir müddet memlekette kalması ehemmiyetlidir. Bu da şehrin güzellikleri, müzeleri, abideleri ile birlikte şehrin arzettiği eğlence sayesinde temin olunabilir.

Bizim bugün İstanbulda bütün eğlencemiz sinemaya gidip bir film seyretmeğe inhisar etmiş denilebilecek kadar fukara düşmüştür. Spor faaliyetlerini sifıra indiriyoruz. Bunu canlandırmak için vukubulan teşebbüslerimiz hiç mesabesindedir.

İstanbulda beynelmilel kayak yarışları, at yarışları ve saire gibi eğlencelere çok zaman hasret kalacağız. Futbolumuz malûm. Dağcılığımız yeni başlayacak.

İstanbul ne bir musiki merkezidir. Ne tiyatro sanatı hesabına adı ağıza alınacak bir memlekettir. Otomobil seferleri, gezintileri de İstanbul için memnu aşklar kabilinden sayılabilir. Şu halde bütün zevkimiz Adaya gidip merkeple bir tur yapmaktan, Hünkâr suyu na gidip yanık bir gazel dinlemekten ibaret kalınca bunu pek fakir bulmamak imkânı var mıdır?

İstanbulu biraz can ve neşe vermek için musiki hayatını inkişaf ettirmeğe çok çalışmamız ıktiza eder. Bu pek ehemmiyet verilecek bir sahadır. Neden İstanbul için bir «opera mevsimi» olmasın? Sakın bütün ümitlerimizi yerli teşkil edeceğimiz operaya bağladığımız ihtimal vermeyiniz. Bu teşebbüs devam ededursun. İnşallah bir gün gelecek, yerli operamız, opera artistlerimiz ve operalarda çalışacak musikişinaslarımız yetişecektir. Fakat bunlar yetişinceye kadar bize bir opera mevsimi temin etmek ıktiza eder.

Kış mevsiminde Maltaya uğramış bir dostumuz orada güzel bir İtalyan opera heyetine tesadüf etmekten hayrete düşmüştü. Bir kaç yüz bin nüfuslu olan Valea şehrinde hiç beklenmeyecek bir de

(Devamı 4 üncü sahifede)

Akşamcı

ŞEHİR HABERLERİ

Kadıköy tramvayı
Arabalar bugünden itibaren
işleyecek

İstanbulun Kadıköy ve civarı, bugünden itibaren yeni bir nakil vasıtasına daha kavuşmuştur. Bu vasıta da bugünden itibaren işlemeğe başlayan Kadıköy tramvaylarıdır. Geçen hafta tecrübesi yapılan bu hat, bugün işletmeye açılmış ve yolcu taşımağa başlamıştır.

Yeni hattın inşası ve işletmeye açılması Kadıköy halkını çok sevindirmiştir. Bugün yolcu nakline başlayan hattın küşat resmi, 29 teşrinievvelde cumhuriyet bayramında yapılacaktır.

Hattın Bostancıya kadar temdidini ameliyatına hümmalı bir surette devam edilmektedir. İki aya kadar hattın Bostancıya varması mukarrerdir. Şirketin Almanyaya ısmarladığı vagonlar ve malzeme de gelmeğe başlamıştır.

İnhisar idarelerinin sıfatı

İnhisar idarelerinin, tüccar ad-dile ticaret odalarına kaydettirilmeleri teşebbüsüne vekâlet menfi cevap vermiştir. Vekâlet, ticarî ve sınaî işlerle meşgul bulunmakla beraber inhisarların tacir sıfatile odalara kayıtlarına lüzum olmadığını bildirmiştir.

Hamalları dövmüşler

Heybeliada'da hamal iki Salihler, pazar motöründen yük boşaltırlarken motörün kaptanı Haydar ile kardeşleri Hasan ve Hüseyin efendiler tarafından dövüldüklerini iddia etmişlerdir. Zabıta, bu hususta tahkikat yapmaktadır.

Adliye harçları

Dahiliye vekâletinin
vilâyetlere bir tamimi

Dahiliye vekâletinden vilâyetlere gönderilen bir tamimde adliye harç tarifesi hakkında deniliyor ki:

«Adliye harç tarifesi kanununun memurun muhakematı kararlarına vaki olacak itirazlarla bu itirazlar üzerine verilecek kararlardan kanunda yazılı ceza işlerinden alınacak harçlar gösterilmektedir.

Kanuna bağlı izahnamede bu husus ayrıca kaydolunmuştur.

Bu izahnamedeki sarahat gözönünde tutularak idare heyeti kararlarına vuku bulacak itirazlar üzerine mafevk heyetlerden verilecek kararların resme tâbi tutulmasına itina edilmesi lâzımdır.

İstanbul sokakları
Belediye beş senelik bir
program yapacak

İstanbul belediyesi, şehir harici ile şehir arasında muvasalayı temin etmek için büyük malî fedakârlıklara çok muntazam şoseler yapmıştır. Şişli - Maslak yolu bu faaliyetin başında gelir.

Belediye sarfedilen gayretler neticesinde şehir haricindeki yolların hemen kâmilan ikmal edildiğini ve bilhassa idareî hususiyeye tarafından yapılan surlar haricindeki büyük şose de ikmal edildikten sonra bu ihtiyacın yüzde doksan nisbetinde temin edileceğini nazarı dikkate alarak bundan sonra yol inşaatı faaliyetini şehir içindeki cadde ve sokaklara hasretmek istiyor.

İstanbul sokakları - senelerden beri - pek çok ihmal edilmişlerdir. Yüzlerce sokak bozuk bir halde. Son senelerde yeniden inşa ve tamir edilen cadde ve sokaklar, mevcutlara nazaran ancak yüzde beş nisbetindedir.

Belediye bütün caddeleri birden yaptırmanın malî sebepten dolayı imkânsız olduğunu düşündüğünden vilâyet yollarında olduğu gibi beş senelik bir programla ve parası daha uzun vadelerle ödenmek şartile İstanbul sokaklarının inşasını bir müteahhide vermeği düşünüyor.

Bunun için inşa edilecek sokaklar semtlerin ehemmiyeti nüfus kesafeti ve münakalatın izdihamı gibi sebepler altında sıraya konacak ve bu sıra dahilinde inşa edilecektir.

Kıskanç âşık

Yaşar, Nerimanın yüzünü
jiletle kesti

Beyoğlunda, umumhanelerin bulunduğu Ziba sokağında, kıskançlık yüzünden bir cerh vakası olmuştur. Yaşar namında biri, o sokakta oturan Neriman isminde bir kadını tanışmış, fakat sonradan aralarına geçimsizlik girek kadından yüz bulamamağa başlamıştır.

Nerimanın kendisine yüz vermemesini fena halde kıskanan Yaşar, kadına bir kaç defa müracaat ederek bu hareketten vazgeçmesini tembih etmiş ise de Nerimanı yola getirmeğe muvaffak olamamıştır.

Bu vaziyet karşısında Yaşar Nerimandan intikam almağa karar vermiştir. Dün yolda Nerimana rasgelen Yaşar, ansızın kadına hücum ederek jiletle yüzünü kesmiştir. Kadının feryadı üzerine polisler yetişmişler ve Yaşarı yakalıyarak tahkikata başlamışlardır.

Sokakları yıkamak
Bu, ancak 1936
senesinde kabil
olacak

Belediye bu seneye gelinceye kadar kâfi miktarda su olmadığı için pek sıcak günler müstesna yazın hiç bir sokağı sulıyamıyordu. Fakat bir senedenberi terkos su tesisatı genişlediği ve suyun miktarı arttığı için bu yaz şehir sokakları geçen senelere nazaran daha fazla sulanabilmektedir. Fakat bu da kâfi görülmemektedir. Gelecek yaza kadar terkos su miktarı bir kat daha artacağından belediye gelecek sene - mümkün olduğu kadar - hemen hemen her sokağı sulamağa muvaffak olacaktır.

Ancak yalnız tozları muvakkat bir zaman için bastırmaktan ibaret olan sathî bir sulamanın şehrin temizliğini temin etmeyeceği muhakkak görüldüğünden belediye şimdi yıkamak için mevcut su tesisatının ancak iki sene sonra ikmal edileceğini düşünmektedir. Bu itibar ile gelecek seneki bütçe ile sulama vesaiti çoğaltılacak ve ancak 1936 senesinde İstanbul caddeleri, Avrupada olduğu gibi, sabah ve akşam muntazaman yıkanabilecektir. Fakat bu yıkanma neticesinde sokakların bir bataklık haline gelmemesi için her şeyden evvel sokak ve caddelerin esaslı surette tamir ve inşası lâzım geldiğine göre belediye gelecek seneden itibaren sokakların tamir ve inşasına da bir kat daha ehemmiyet verecektir.

Borsada vaziyet

Ünitürk tahvilleri 14
frank kadar yükseldi

Kambiyo borsasında tahvilât fiyatlarında umumî olarak bir yükseliş görülmektedir. Ünitürk için Paristen yüksek fiyatlar gelmektedir. Bir kaç gün evvel 290 frank olan ünitürk 304 franga kadar çıkmıştır. Bu yükselişin sebebi şudur. Pariste malî mahafilden birinin naşiri efkârı olan Enformasyon gazetesi ünitürk tahvilâtı hakkında yaptığı propaganda neşriyatında, Türk tahvilâtının ötedenberi emin ve kıymetli kâğıtlar olduğunu izah etmektedir. Bu suretle Fransadaki küçük tasarruf eshabını ünitürk tahvilâtı almağa davet etmektedir.

İstanbul borsasında ünitürk tahvilâtı 28 lira 5 kuruştur. 28 lira 65 kuruşa kadar çıkmıştır.

Bir çırpıda

Zehirli gaz

Zehirli gaz mütehassısı doktor kimyager Nureddin Münşi beyi ziyarete gitmişim.

Ustat:

— Sana bir şey göstereyim!.. dedi. Bir tabanca çıkardı:

— Aman üstat!.. Ne yapıyorsun? Etme eyleme.. demeğe kalmadı. Paaaat.. Tabanca patlamaz mı?.. Eyyvahlar olsun... Neremden vuruldum?. Neremden yaralandım?. Acaba öldüm mü?. Cennette miyim? Cehennemde mi gidiyorum? demeğe kalmadı.. Gözlerimden yaşlar boşanmağa başladı.

Meğer tabanca gözlerden yaş boşaltıcı gaz çıkarıyormuş..

Bir müddet sonra tabancaya başka bir gaz doldurdu. Değerli kimyager gülerak ilâve etti:

— Bir marifet daha göstereyim..

— Tehlikeli bir şey olmasın üstatım..

— Yok.. Yok.. Zerre kadar tehlikesi olmayan bir şey..

Tabancayı kaldırdı. Acaba ne olacağı? Başıma ne gelecek derken tabanca patladı.. Bir duman, bembeyaz bir duman..

Nureddin Münşi beyi aradısanız bulun..

— Üstat.. Neredesin yahu..

Ses yok.. Aman..

— Üstat!.. Üstat!..

Meğer bu da zehirli gazın başka bir cilvesi imiş. Bir tabanca patlamasıyla etrafa bir duman.. Bir insanı ortadan kaybediyor, görünmez bir hale getiriyormuş..

Hakikaten bunları seyrettikten sonra zehirli gaz denilen şeyden korktum. Nasıl korkmıyayım ki «Görünmeyen adam» diye bir roman okumuştum. Tüylerim ürpermişti, şimdi bu muhayyel roman hakikat olup meydana çıkıyor..

Hikmet Feridun

Kurbagalı dere

Dere, ancak gelecek
sene temizlenecek

Kurbagalı derenin temizlenmesi için şehir meclisinde verilen karara rağmen belediye bu seneki bütçe ile derenin temizlenmesini temin edemeyecektir. Belediye, Beyoğlundaki açık lâğımın temizletilip kapatılmasını daha ehemmiyetli görmüş ve işe bunları temizlemek ile başlamıştır. Kurbagalı derenin temizlenmesi ancak gelecek sene mümkün olacaktır.

Derenin bugünkü vaziyeti yalnız civarın değil, fakat Moda gibi yüksek semtlerin de sıhhatini tehdit ediyor.

Belediye, gelecek sene bütçesiyle her işten evvel Kurbagalı dereyi temizlemek için tahsisat ayıracaktır.

Amca beye göre!..

— İktibas ve tercüme hakkı mahfuzdur —

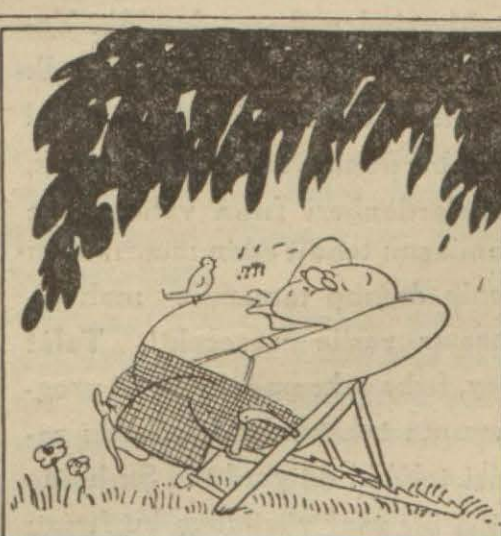
A. B. — Sevgili çocuklar, hanımlar, beyler..

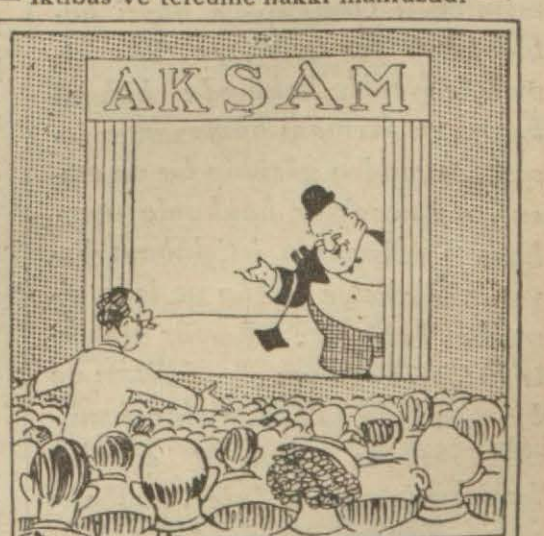
... Tatil günlerinizde hepimiz bir köşede dinlendiniz...

... Biz durmadan çalıştık...

... İzin verin, bir kaç gün de ben dinleneyim!..

— Güle güle Amca bey, amma sen yokken biz ne ile eğlenelim?...
A. B. — Merak etmeyin dostlarım, ticaret odası elbet aylık bir geçinme listesi yapıp neşreder!..

GUNUN HABERLERİ

Balkan memleketleri tütün rekoltesi

Bu sene yüzde 20-30 nisbetinde az olacak

1934 senesi şark tütün rekoltesi hakkında Berlin Türk ticaret odasından şehrimizdeki alâkadarlara aşağıdaki rapor gelmiştir:

Türkiye, Bulgaristan ve Yunanistandaki vaziyetten anlaşıldığına nazaran 1934 şark tütün rekoltesi her tarafta geçen senekine nisbetle yüzde 20-30 nisbetinde az olacaktır. 1932 senesinde de zeri-yat az olmuştu. Bu seneki bu azlık; zeri-yatın tahdidinden değil, ancak ekim zamanında havaların gayri müsait ve fidelerin kökleşmemesinden ileri gelmiştir. Ondan sonra kuraklık ta bilhassa Bulgaristan, kısmen de Yunanistan Makedonyasında ve Türkiye'de birçok yerlerde nebatatın inkişafına mâni olmuştur.

Mayıs ayında Balkanlarda müthiş bir fırtına; tütün mahsulü üzerinde mühim zararlar yapmıştır. Bu zararlar, en ziyade Bulgaristanda olmuştur. Bu yüzden Bulgaristan tütünlerinin bu sene; geçen seneden yüzde 30 az olacağı kuvvetle tahmin edilmektedir. Yunanistan tütün rekoltesi geçen senekinden yüzde 20, Türkiye rekoltesi ise yüzde 25 noksan olacaktır.

Pamuk mahsulü

Bu sene Amerikada noksandır fiatlar biraz yükseldi

Amerikanın bu seneki pamuk rekoltesi 9 milyon balya tahmin edilmektedir. Bu miktar geçen seneki rekoltenin yüzde 25 noksandır.

Amerika pamuk rekoltesindeki bu noksanlık cihan pamuk piyasasında derhal tesirini göstermiştir. Fiatlar bir miktar yükselmiştir.

Hindistanla Mısırdaki bu seneki pamuk rekoltesi kabarıktır. Bulgaristanda da geçen senekinden fazla pamuk ekilmiştir. Tütün zeri-yatının tahdidini yüzünden Bulgaristanda boş kalan tütün tarlalarına pamuk ekilmiştir. Bulgaristan hükümeti; pamuk müstahsillerine avans vermek suretiyle yardım etmektedir.

Fasulye, nohut ihracatı

Bundan bir iki gün evvel, kuru fasulyanın en mühim ihracat maddelerimiz arasına girdiğini yazmıştık. Alınan malûmata göre Mersinde yeni sene mahsulü olan kuru fasulya Avrupaya satılmıştır. Stok kalmamıştır.

Piyasadaki tacirler, Samsun ve Trabzon malları üzerine ihracata hazırlanmaktadırlar.

Dün de yazdığımız gibi Trabzonda kuraklık yüzünden, geçen senelerde olduğu gibi kuru fasulya bereketli değildir. Bu kuraklık olmasaydı fazla miktarda ihracat yapacaktık.

Bu sene Avrupa piyasalarından nohutlara karşı talep fazladır. Malesef Biga, Balıkesir taraflarında bu geniş taleplere kıyakat edecek derecede fazla mahsul olmamıştır.

Uzak şarkta Japon tahrikatı

Japonlar, bilhassa rus konsolosu aleyhinde tahrikât yapıyorlar

Moskova 31 (A.A.) — Harbinden ve Mançurinin diğer yerlerinden gelen haberlere göre Japon ve Mançuko mahafilinin Sovyetler aleyhindeki tahrik faaliyetleri, Pogramiçnaya istasyonundaki Sovyet konsoloshanesinin ve bilhassa konsolos M. Stelmaşın şahsı etrafında temerküz etmektedir. Mançuri ve Japon gazeteleri muameleyi Çin şark demiryollarındaki tahribat faaliyetine iştirak etmekle açıktan açığa itham ediyorlar. Demiryolları memurlarının klübünde mezkûr istasyon polis müfrezesi tarafından yapılan taharriyat bir netice vermemiş olmakla beraber klüp hükümet tarafından yine kapatılmıştır. Harbinin iyi malûmat alan mahafilinde söylenildiğine göre Sovyet konsolosuna yapılan taarruzlar Sovyet Rusya ile Japonya arasında vahim bir ihtilâf çıkarmağı istihdaf etmektedir.

Mussolininin Irak kralına hediyesi

İtalyan başvekili M. Mussolini Irak kralına, Fiat markalı bir spor otomobili hediye etmiştir.

Bu otomobil Fiat fabrikası tarafından hususî surette imal edilmiştir.

Trene ateş

Hamadan Halebe giden trene ateş edildi

Suriyeden bildiriliyor:

18 ağustos gecesi Hamadan hareket ile Halebe gelmekte olan yataklı vagona, gece yarısı üç el silâh atılmış ve çıkan kurşunlardan biri 2 numaralı vagonu delmiş ve pencere camını kırmıştır.

Kurşunun geçtiği vagonun bitişiğindeki 3 numaralı vagona Adanaya gelmekte bulunan inkişaf şirketi müdürü Kemal bey bu hadiseye şahit olmuştur.

Trenin Halebe muvasalatında zabıtaya hadise ihbar edilmiş, zabıta memurlarıyla birlikte istasyon müdürü, yataklı vagon mümessili vagonun içinde tetkikat yapmışlardır.

Beynelmîlî yumurta piyasası

Beynelmîlî yumurta piyasasında istikrar hasıl olduğu gibi yükselme alâmetleri de baş göstermiştir. Beynelmîlî piyasalara sevkedilen yumurta miktarı az görülmekte, stoklar tükenmektedir.

Arpaya buğday karıştırıcılar

Ceyhan ticaret ve sanayi odası son günlerde mühim bir tağşiş işini meydana çıkarmıştır.

Ceyhandan ihraç edilen arpaların içerisinde bazı şahısların buğday karıştırdıkları haber alınmış ve idare heyeti derhal toplanarak lüzum gelen tedbirlerin alınmasını kararlaştırmıştır.

Antep Halkevi sahnesi

Antep 30 (A.A.) — Halkevimizin üç aydanberi yapılmakta olan büyük sahnesi bitmiştir. Açılma merasiminde «Akın» piyesi temsil edilmiştir

GUNUN MESELELERİ

Bu sene ne kadar şeker yapacağız?

Bu sene, Türkiye şeker fabrikaları ne kadar şeker yapacak? Bunlar hakkında şimdiden bazı tahminler yapılmaktadır. Bir hafta evvel işe başlayan Alpallu şeker fabrikasının, bu sene 1500 vagon şeker yapacağı ümit edilmektedir. Geçen sene Trakya'da pancar mahsulü daha bereketli olduğu için daha fazla şeker yapılmıştır.

Diğer taraftan Eskişehir fabrikasının 1000 vagonla 1500 vagon arasında şeker yapacağı hesap edilmektedir.

Geçen sene Eskişehir fabrikası işe geç başladığı için fabrika istihsal kabiliyetinden daha az iş yapmıştır.

Uşak şeker fabrikasının 1500 vagon şeker yapacağını da hesap edersek üç fabrikanın 4000-4500 vagon şeker imal edeceği anlaşılar.

Bu sene dördüncü şeker fabrikası Turhalda işlemeğe başlayacaktır. Turhal fabrikasının teşrinievvel başında açılma resmi yapılacaktır. Fabrika ya ait hazırlıklara süratle devam edilmektedir. Bu sene Turhal fabrikasının 800 vagondan ziyade şeker istihsal edeceği tahmin olunmaktadır.

Netice itibarıyla Türkiye şeker fabrikalarının 5000-5500 vagon şeker çıkaracağı hesap edilmektedir.

Türkiyenin şeker sarfiyatı 6000-6700 vagondan ibarettir. Eldeki stok mevcudu da 1500 vagon olduğu söylenmektedir. Bu sene istihsalle beraber stok mevcudunun şeker sarfiyatımıza kıyakat edeceği meydana çıkmaktadır. Bu itibarla memleketimizin bu sene dışarıdan şeker almak ihtimalleri mevcut değildir. Bu hal, şeker sanayimizin bir kaç sene zarfında ne kadar büyük bir terakki yaptığını gösteriyor.

Şeker sanayimizin bu terakki ve inkişafı sayesinde şimdiye kadar şeker ithalatı için harice verdiğimiz milyonlarca lira, memleket dahilinde kalmış, şeker fabrikalarında çalışan binlerce amele ekmeğini temin ettikleri gibi, pancar alımı da çiftçilerimiz için bir refah ve servet membaı olmuştur.

Bir kaç sene sonra haricîten şeker ithalinden tamamiyle müstağni kılacağımız gibi ihracat bile yapmak ve haricîten memleket para getirmek imkânı hasıl olacaktır.

Ölümlü maç

Manisada bir maçta bir sporcu öldü

Manisada bir sporcunun ölümüyle neticelenen ibr maç olmuştur.

Maç yeni teşekkül eden Gediz spor takımı ile Sakarya takımı arasında yapılmıştır. Bidayette bütün gayret ve enerjileri ile oynayan Gediz sporcuları taraftarlarının teşvik ve teşci sadalarıyla gitikçe iyi ve ümitvar oynamaya başlayınca Sakaryalıların taraftarları da boş durmamış ve bu suretle oyun yavaş yavaş çığırından çıkmağa ve sert bir mecraya dökmeye başlamıştır.

Bu şerait altında devam eden oyunun ortalarına doğru Gediz sporlu Ömer Sakarya kalesine indigi sırada Sakarya müdafilerinden İhsan ile fena bir çarpış yapılmıştır. Ömer sademenin tesirinden sersemleşmiş ve oyunun durmamasından heyecana kapılarak ve darbenin üzerinde yaptığı tesire ehemmiyet vermiyerek oyuna devam etmiştir. Fakat maç bitikten bir müddet sonra kanın beynine hücum etmesinden fenalaşmıştır. Memleket hastanesine götürülen Ömer ancak 24 saat yaşayabilmiştir.

Tahkikata devam olunmaktadır.

Ereğlide elektrik tesisi

Ereğli 31 (A.A.) — Belediyeimizin yaptırdığı elektrik tesisatının açılma merasimi yüksek davetlilerimizin huzur ve bütün memleket halkının coşkun heyecanıyla yapılmıştır.

ASKERİ BAHİSLER

Harbiyelilerin muvaffakiyet sırrı her şeyden evvel realist olmalarındadır

Yüz yaşını dolduran emektar Harbiye, toplu insan kütlelerini savaşa, çarpışmaya ve muzaffer olma sevk ilimlerini gösteren ve bu işi yapacak başları yetiştiren bir müessesedir. Fakat başımızı geriye çevirip te bu yüz seneyi ve o yüz sene zarfında yetişenlerin yaptıklarını gözden geçirirsek bütün bir memleketin idaresini, siyasetini, talim ve tedrisini, iktisadiyatını, inkılâbını hülâsa bütün faaliyet ve tarihini kaplayan bir Harbiyeliler kütlesini görürüz. En kısa zamanda en büyük idari, siyasi, kitisadi işleri hem de çok muvaffakiyetle başarmış harp adamları hergün aramızda dolaşarak durmaktadır. Şu kısa beş on gün zarfında gördüğüm tahsilatlarını ecnebi memleketlerin ben nam müesseselerinde geçirmiş nice genç ve dinç mütefekkir bana garaz ve mübalâğadan âri olarak: — Sizinkiler yaman adamlar vesselâm dediler.

Bu memleketin evlâtları arasında bir fark göremeyeceğimize ve keza gene bu memleketin birçok ilim ve irfan müesseselerini de yekdiğerine tercih edemeyeceğimize nazaran Harbiyelilerin bu muvaffakiyet sırrını aramak bizat memleket menfaati namına lüzumlu bir iştir.

Harbiyelinin bütün muvaffakiyet sırrı mektepten çıktığı günden itibaren evvelâ memleketin ve muhitin hakiki unsurlarıyla temasa gelmesi, onları yakından görmesi, takdir etmesi, sonra da bu unsurlarla haricî unsurlar arasında doğrudan doğruya bir mukayese, hattâ bir mücadeleye girmek zaruretinde olmasındır. Ordunun vazifesi her şeyden evvel haricî düşmanla çarpışmaktır. Muharebe; şartları lâakal aynı olan iki ordu arasında vukua gelirse muvaffakiyet vadedebilir. Kendi şartlarının, yani silâh, mühimmat, talim ve terbiye, sevk ve idare ve sairinin düşmanından aşağıda olduğunu gören her zabıt ve kumandan bunu lâakal düşmanın seviyesine getirmeye mecburdur. Aksi halde daha harbe girmeden mağlûp demektir. Yani ordu, yenilik, daima yenilik ve ilerilik ister. Bu sebeptendir ki bizde en büyük inkılâpçıları da Harbiyeliler arasında görürüz. Inkılâp ve teceddüt diye istibdat devrinde dağlara çıkan genç zabıtlere mukabil meselâ genç Türk hukukçusu hâlâ kanunu medeninin meclleden üstün olduğunu bağırıyordu. Çünkü o belki henüz nazariyelerinin neticelerini elde etmek için tetkikat ile meşguldü.

Türk ordusu hemen her devirde en müterakki orduların en yeni talimnamelerini derhal alıp tatbik etmek zaruretinin duyarken meselâ bir evkaf idaresi son zamanlara gelinceye kadar kurunu vustaî nizamlarla iş görmekten vazgeçmemiştir, hattâ kendiliğinden bunu tağyire lüzum dahi hissetmemiştir.

İktisadi istiklâl, iktisadi devletçilik zaruretinin bir İsmet paşa kadar hiç bir iktisat ülemamız hissedememiş, tavsiye edememiş ve hattâ kim bilir hangi tarihteki

köhnemiş nazariyelere binaen bir dayette buna karşı cephe alan bir sürü ülemamız dahi bulunmuştur. Ancak zamanın ve zaruretlerin icbarından sonra bunun lüzumuna kani olmuştur. Çünkü İsmet paşa mülazimliğinden itibaren alıştığı «hergün bir müşkülle mücadele, ona karşı çare bulma ve yenme» melekesi sayesinde günün ve asrın icaplarını takdir ederken berki allâme ya «Şar Jid» hazretlerinin veya «Bergson» cenaplarının şartları ve imkânları bizden çok başka cemiyetler için söylediği temeli oynamış bir nazariyenin direğine sarılmış bocalamıştır.

Hülâsa Harbiyeli evvelâ memleketin has unsurlarıyla temasa gelir, onun iyi ve kötü taraflarını tanır, bu unsurla ne yapabileceğini hesaplar, plânına kor, sonra da haricî âlemle daimi temas ve mukayeseyi yapmak zaruretinin duyar. Müterakki ordulardaki en ufak yenilikler bizim ordumuzca yıllık olarak değil, aylık ve haftalık olarak takip olunur.

Asrımız «dinamizm» in hayranıdır. Sükûndan, muayyen kâlıplara bakıp kalmaktan asla hoşlanmaz. Hareket ve faaliyet ister. Harbiyelinin en büyük sırrı buradadır. Bu muvaffakiyet sırrının bütün memleket gençliğine, bütün tabakalara sirayeti için de bu dinamizmi ve bu halis unsurlarla karşılaşmayı bütün talim ve terbiye sistemimize tatbikten başka çare yoktur. İlimin ve fennin her şubesinin bir nevi mücadele olduğunu gençlik bil'amel duymalıdır. Yüksek yaylânın çetin tabiatile karşı karşıya gelmemiş, Türk gencinin yalnız Mösyö X ten öğrendiği kaidelerle hayatta pratik neticeler elde etmesi imkân yoktur. Bir şimendifer siyasetinin kör düğümü karşısında uzun boylu kafa patlatan bir iktisat nazariyesine karşı bir Harbiyeli çıkar, bir kılıç darbesile kör düğümü keser ve işini ileri götürür. İşte Harbiyelinin sırrı bu suretle pratik ve dinamik oluşundadır. M. Şevki

Devri âlem seyyahları

Motosikletle dünyayı dolaşan iki alman genci

Balıkesir 30 (Hususî) — Motosikletle dünyayı dolaşmak seyahatine çıkan iki Alman genci evvelki gün şehrimize gelmişlerdir. Adalı Bull ve Herman Keldir. Bunlar, çeyrek beygir kuvvetinde motosikletlerle dolaşmaktadırlar. Bunlar on bir ay evvel Almandan kalkarak Çekoslovakya, Macaristan, Yugoslavya ve Yunanistanın başlıca büyük şehirlerine uğradıktan sonra İzmir, oradan da Manisa - Soma - Bergama - İvrindi yolile şehrimize gelmişlerdir. Buradan Bursaya gidecekler, sonra İzmir, İstanbul, Eskişehir, Ankara, Sivas, Erzurum üzerinden İrana geçeceklerdir.

Bunlar, bir Alman fabrikasının imal ettiği bu motosikletlerle üç yılda Avrupa ve Asyayı dolaşmağa söz vermişlerdir.

KANSIZLIK Nöresten, zalfiyet ve Chlorose
benizsizlik için yegâne deva kanlı ihya eden
En muntahip etibba tarafından tertip edilmiştir.
SIROP DESCHIENS, PARIS

Sinemacılığın iç tarafı

"Tam atlayacağım sırada birdenbire tayyare havalandı. Boşlukta kaldım..,"

17 yerli film çeken aperiör Cezmi bey sanatının iç tarafını anlatıyor

Şimdiye kadar bizde sinema artistlerinin hayatı çok yazıldı. Rejisörün nasıl çalıştığını aşağı yukarı hepimiz biliriz. Fakat gayet müşkül vaziyetlere girerek, çok defa canını tehlikelere atarak çalışan sinema operatörlerinin hayatlarını merak ettiniz mi? Operatör Cezmi bey bizde şimdiye kadar tamam 17 film çeviren eski bir sinema sanatkarımızdır. «İstanbul sokakları», «Karım beni aldattırsa», «Bir millet uyanıyor», rumca «Fena yol», «Söz bir, Allah bir», «Cici berber», «Milyon avcılar» ve «Bataklı damın kızı».

Cezmi beyin arkadaşı Remzi bey de birçok filmler çeviren iyi bir operatördür. Zaten topu topu bizim operatörlerimiz mevzuu bahsolunca akla yalnız bu iki isim gelir.

Dün iki sinema operatörüne sanatlarına dair uzun boylu konuştuk. Film çekilirken Ertuğrul Muhsinin eli ayağı olan Cezmi bey anlatıyor:

— Film çekilirken operatörlerin geçirdikleri tehlikeler, hadsiz hesapsızdır. Meselâ Ankara postasını çeviriyorduk. Muhsin tayyare ile hakiki bir uçuş yapacaktı. Ben de bu hakiki uçuşun filmini alacaktım. Beraber tayyareye bindik. Havalandık. Yukarıda onun filmini çektim. Evvelce şunu kararlaştırmıştık. Yukarıda film çekme işi bittikten sonra tayyare yere inecekti. Ben hemen atlayacak, tayyarenin yerden havalanırken resmini çekecektim. Tayyare yere yaklaştı. Tayyare adam-

Operatör Cezmi bey "Bataklı damın kızı" filminde bir sahneden sonra artistlerle beraber dinleniyor

akıllı yere inince atlıyacaktım. Oturduğum yerin kapısını açtım. Makineyi kanadın üzerine koydum. Tayyarenin kenarındaki tellerden birine tutundum. Ve kendimi boşluğa fırlattığım sırada tayyare havalandı. Şimdi ben tayyarenin bir kenarına yapışmış, bir ayağım tamamen boşlukta, ötekisi bir kenara ilişmiş bir halde kalmıştım.. Tayyare gittikçe yükseliyordu. Müthiş bir rüzgâr açık bıraktığım tayyarenin kapısını bana doğru çarpıyordu. Bu vaziyette ancak bir kaç dakika kalabilirdim. Ondan sonra aşağı düşerek parça parça olmam muhakkaktı. Avazım çıktığı kadar bağıryordum. Muhsin beni iştiriyordu. O da pilota bağıryordu. Fakat pilot

duymuyordu.

Nihayet başını çevirdi. Vaziyeti gördü, bu sefer son süratle aşağı iniyorduk. Küt! diye yere oturduk. Ben de ölümden kurtuldum. Operatörlerin ne berbat şerait altında çalıştıklarını size bir iki misal ile söyleyeyim.

«Bir millet uyanıyor» da yere yatmak ve cephaneye taşıyan kahramanların aşağıdan yukarıya resimlerini almak lâzımı geliyordu. Yere yattım. Elimde makine artistlerin ayakları burnumun bir parmak üstünden uçuyor. Hepsisi üzerimden atladılar. Küçük bir yanlışlık üzerine suratıma, burnumun üstüne, gözlerimin üstüne müthiş tekmeler yiyebilirdim.

Sonra gene «Bir millet uyanıyor» filminde «Bolayır» isiminde bir istimbütün resmini çekecektim. Bunun için denize küçük bir kalas uzatmışlardı. Bunun üstüne çıkarak motörün resmini çekiyordum. Birdenbire motör bütün hızla kalasın üzerine yüklendi. Güç hal kurtuldum.

«Kaçakçılar» da son süratle giden bir otomobilin camurluğuna boylu boyuna uzandım. Muhsin sıkı sıkı belimden tutuyor. Yanımızdan ok gibi uçan bir otomobilin tekerleklerini çekiyordum. İşte bu arada bir arkadaşın ölümü, bir arkadaşın ağır yaralanması ile neticelenen müthiş otomobil kazası oldu. Devrilen otomobilden bir sahneyi çekmek üzere Muhsinle ben yarım dakika evvel çıkmıştık. Yarım dakika geç kalmış olsaydık şimdi belki merhumlar arasında idik.

Maamafih bütün bunlara rağmen meslekime bayılıyorum.

Cezmi bey evine gecikmişti. Beraberce kalktık.

Hikmet Feridun

AKBA müesseseleri

Ankaranın modern türkçe fransızca ve ecnebi lisanlarda kitap, gazete, mecmua, fotoğraf levazımı ve modellerini temin eder.

Merkezi: Maarif vekaleti karşısında telefon 8877

Şubesi: Samanpazarında

Anadoluda Akşam

Tirenin Kaplan suyu çok meşhurdur

İnsan bu şelâleli suyun başında kendisini cennette imiş gibi zanneder

Güzel Tirenin yükseklerden umumî görünüşü

Tire (Umumî muhabirimizden) — Tireliler maarife çok kıymet ve ehemmiyet vermişlerdir. Dördü merkezde ve on dördü de köylerde olmak üzere kaza içinde (18) mektep vardır. Bunlardan başka köylerde 26 mektep daha yaptırılmış ise de yirmi muallime ihtiyaç görülmektedir.

Orta mektep yok

İlk mektepten çıkan çocuklar tahsillerine devam edemiyorlar ve yüzlerce talebeler başı boş kafiye halinde sokaklarda dolaşıyorlar! Bu hal ve bu manzara çocuk velilerini son derecelerde sıkmaktadır! Tirelilerin hükümetimizden en büyük istihramları burada da bir orta mektep açılmasına müsaade etmektir.

Meşhur Kaplan suyu

Şehrin arkasındaki dağların içinde buz gibi güzel bir su varmış!.. Kaymakam Gafur bey oraya kadar otomobil geçebilecek bir yol yaptırmış. İfade bir bana burasını methedip duruyor.. Şehirde cehennemî bir sıcak var! Tozdan, kara sinekten göz açmanın imkânı yok! Kaymakam bey bu sıcakta beni oraya götürmek istedi. Bir otomobile atlayarak yokuşlara tırmanmaya başladık ve ilerledikçe serinledik.. Yollarda ameleler hâlâ çalışıyorlardı. Yolumuzun üzerinde Arpacılar köyünde durduk. Köylüler bizi karşılayarak büyük çınar ağaçlarının altında soğuk ayranlar ve kahveler ikram ettiler.

Serin bir rüzgâr yüzümüze çarptıkça ıslak bir çarşafa sarılmış gibi ferahlık hissediyorduk. Bu köyün şehirden yüksekliği 400 metre imiş. Yol buraya kadar bitmiştir ve uzunluğu da beş kilometredir.

Köyün (300) nüfusu ve 68 kadar evi ve kartal yuvasını andıran yeni ve güzel bir mektebi vardır. Burada (46) çocuk okumaktadır. Köy halkı çok sessizdir. Mahkemede işleri ve şehirde hapisleri yoktur! Hükümete olan borçlarını zamanında veriyorlar. Havası, suyu çok yavuzdur. Köylüler meyvacılık yaparlar, güzel zeytinyağı çıkarırlar, kısmen de rençperlik yaparlar.

Eski muhtar İbrahim efendi (6) senelik muhtarlığı zamanında 3 kilometrelik Tire - Selçuk yolunu, 6 kilometrelik telefon hattını, demir ve ağaçtan bir köprü yaptırmış ve şehre giden güzergâhını açtırmış, ovada ziraat için bir mekâre yolunu düzeltmiş, gübreleri köyün dışına attırmış, helâ ve lağımları temizletmiştir.

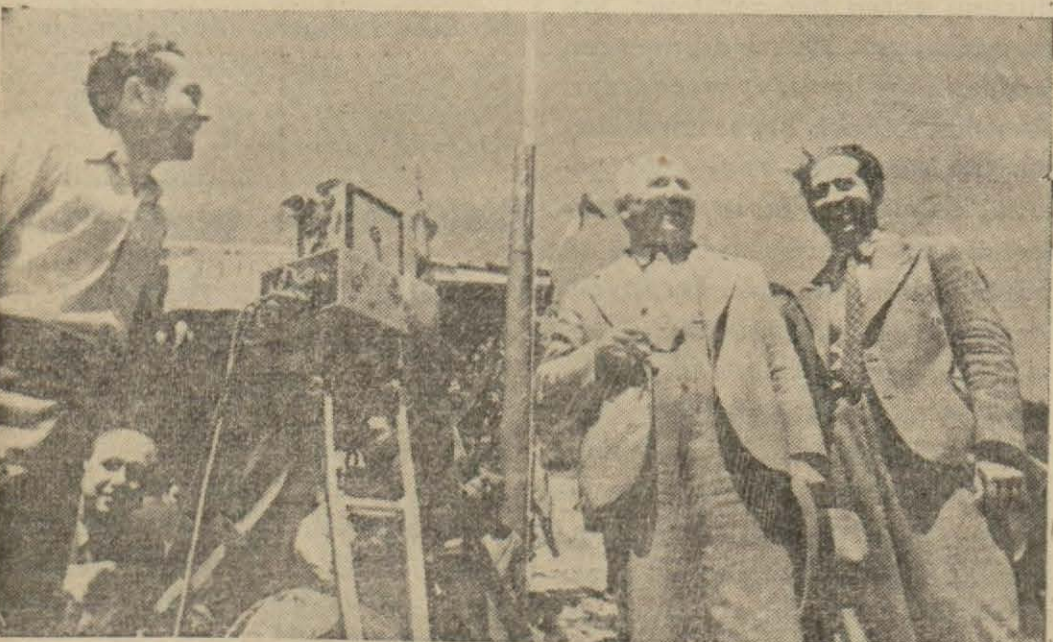
Yeni muhtar Mustafa efendi ise iki sene zarfında köyün mektebini yaptırmış, geldiğimiz yeni yolun tamamen açılmasına muvaffak olmuş, köy sandığı namına bir zeytinlik meydana getirmiştir. Köyde yirmi kişi okur yazar vardır. Köy defterleri muntazamdır. Ölüm ve doğum vakaları muntazaman haber verilmektedir. Köy halkı Kaplan suyunu merkeplerle şehre taşıyarak tenekesini 7½ kuruşa satmaktadırlar.

Kaplanın başında

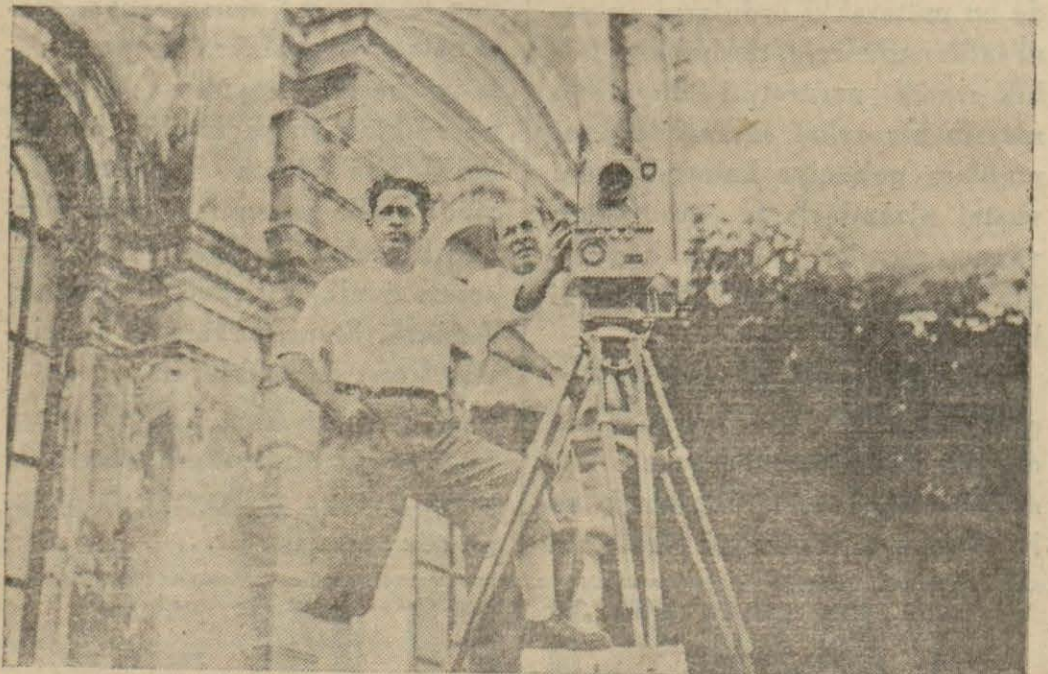
Kaplan suyu köyün biraz uzagındadır. Oraya kadar henüz otomobil gitmiyor. Bu suyu mutlaka görmek lâzım!... Ben Süleyman ağanın azgın merkebe ve arkadaşlar yaya olarak oraya gittik. Yol sarp, kayalık ve uçurum!... Manzara gayet cazip idi! Semapay, cesim ağaçların dal ve yapraklarından buraya güneş giremiyor. Loş ve karanlık bir yer... Burada fazlaca serinlik var. Biz üşür gibi olduk ve güneşli yerler aradık.. Yanı başımızda şelâleler halinde akan soğuk sudan da bardak bardak doldurarak içtik.. Burada ne sinek, ne haşerat ve ne de toz olmadığından bir saat kadar cennette imişiz gibi yaşadık!

Biz suyun başından tekrar Arpacılar köyüne döndük ve orada bir müddet daha oturarak köylülerle konuştuk ve köylülerle çocuklarının (güle güle gene buyurun, yolunuz açık olsun) sesleri arasında oradan ayrıldık.

Ragıp Kemal

İki operatör ve Osman zade Hamdi bey makine başında

Ertuğrul Muhsin bey ve operatör Cezmi bey Kâğıthanede film çekiyorlar

AKŞAM

İlân tarifesı

Sahife	Kuruş
1	Santim 400
2	» 250
3	» 200
4-5	» 100
1ç sahifelerde	» 60
Son ilân sahifelerinde s.	30

Gazetemizde neşredilecek ilânlar için müracaat yeri: ilâncılık kolektif şirketi
Ankara caddesi, Kahraman zade han, Tel. 20094-20095

SİNEMA

Japonyada filim dampingi Japonlar pek az masrafla büyük filimler yapmağa başladılar

Japonya, her sahada olduğu gibi, filim sahasında da damping yapmağa başlamıştır. Bir kaç senedenberi Japon stüdyoları pek az masrafla hakikaten çok mükemmel eserler vücuda getiriyor. Bu eserlerin yekûnu senede üç dört yüzü bulmaktadır ki Hollivut stüdyolarında bile bir sene zarfında bu kadar çok eser yapılamamaktadır.

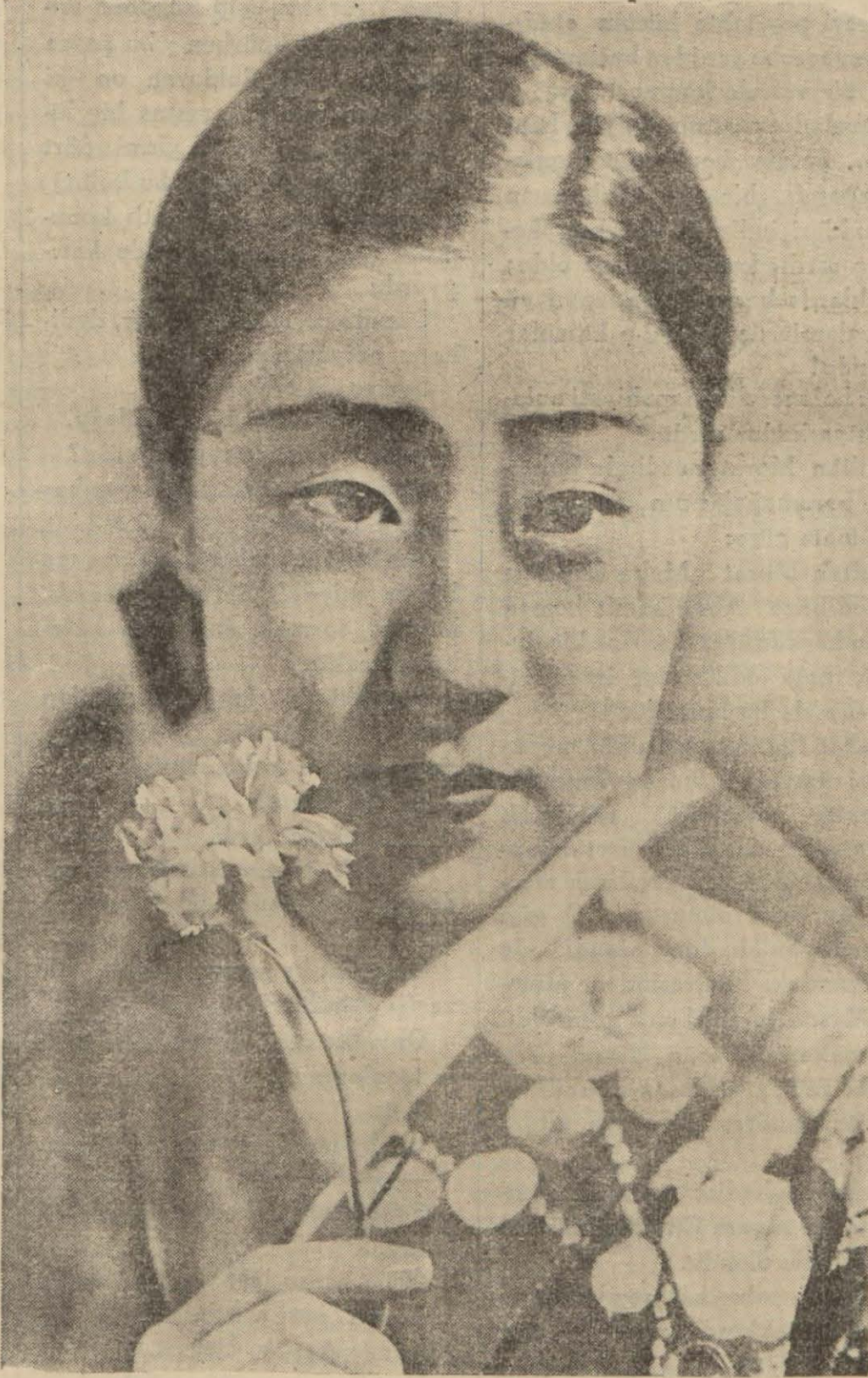
Filimler sözlü olmasa, yahut japonca'yı herkes bilse Japon filimleri başka hiç bir filmin gösterilmesine imkân bırakmazdı. Bereket japonca'yı kimse anlamıyor. Sonra Japon filimleri çok mahallî olduğundan başkalarına yabancı geliyor.

Maamafih Japonlar bugünkü vaziyetten memnundurlar. Onlar sarfettikleri gayret neticesinde Japonya'ya hariçten filim girmesinin hemen hemen önünü almışlardır. Japonyada gösterilen filimlerin yüzde doksanı Japon filmidir.

Japonyada yeni bir çok stüdyolar açılmıştır. Bu stüdyolara memleketin her tarafında tesadüf edilir. Fakat Japon Hollivutu Kiyoto şehri civarındadır. Buradaki stüdyoların geniş arazisi, bahçeleri, çiflikleri ve son sistem vesaiti vardır.

Japonyada senede 300-400 filim yapılmasının başlıca sebebi bu filimlerin pek ucuza malolmasıdır. Japonlar masrafı son derece azaltmışlardır. Artistlere verilen ücret pek cüzdür. Erkek bir yıldızın, çalıştığı zamanlar aylık kazancı 500-2000 yen arasındadır ki bir yen 40 kuruş olduğuna göre 200-800 lira eder. Sahne vazî ve rejisör ayda 200-500 yen yani 80-200 lira alır.

Kadın yıldızların kazancı vasatî olarak ayda 100 yen, yani 40 liradır. Bunların içinde 1000 yen yani 400 lira alan bir kaç kişi vardır. Figüranlara günde 2-3 yen (80-120) kuruş verilir. Filimlerin musiki kısmını yapan beste-

Meşhur Japon yıldızlarından Ysuzu Yamata

kârların aylıkları 400-600 franktır.

Japonyada bir filim vasatî olarak on bin yene yani dört bin liraya malolur. Büyük filimler 12 bin liraya çıkmaktadır. Şimdiye kadar yalnız pek muazzam bir iki

filim için 150-200 bin yen (60-80 bin lira) sarfedilmiştir.

Bu ucuzluk sayesinde Japonya'nın her tarafında sinemalar açılmakta ve halk ucuz filim seyredilmektedir. Bugün en çok sineması olan memleket Japonyadır.

Japon balıkçılarının hayatına dair bir filminden güzel bir sahne

Loyd Corcun harphatıratı

Umumî harbin esrarı

Fransızlar hücum etmezden evvel düşman, hücumun mevkiini, istikametini ve müttefikin darbesinin sikletini tamamiye öğrenmiş idi.

Almanlara müdafaa için hazırlıklarını ikmale bol bol vakit vermekle hücumun baskın mahiyeti büsbütün kaybolmuştu.

Fransız hücumunu yarıyağyar hep biliyordu. Dostlar hücum hakkında yalnız dedikodu yapıyorlardı. Düşman ise bu hücumu karşı hazırlanıyordu. Baskın mahiyetinde olmak üzere hazırlanan hareket, harp tarihinin en mükemmel ilânı yapılmış bir hücum şeklini aldı.

Fransız ceneralları şubatta plânlarının Almanların eline düştüğünden o zaman haberdar görünmüyorlardı. Fakat ikinci defa 4 nisanda Fransız plânlarının tamamen düşmana faş olduğunu, Fransız erkânı harbiyei umumiyesi öğrenmişti. Fakat kabinenin kulağına bunun bir fısıltısı bile gelmemişti. Her halde İngiliz erkânı harbiyei umumiyesinin Fransız plânlarının düşman eline düştüğünü öğrenmemiş olduğunu pek iyi biliyorum.

M. Painlevé der ki: «Azim ehemmiyeti haiz bu hadiselerin fevkalâde tetkik ve tezekkürü lüzumu olduğu aşîkârdır. Lâkin muharebe bitinciye kadar bu hadiseler Fransa hükûmetine ifşa edilmemiştir.»

Velhasıl mezkûr hadiseler hareketin bütün mahiyetini değiştirmiştir. Bu hareketin muvaffakiyeti tamamiye baskın mahiyetine bağlı idi. Ceneral Nivelle düşmanın en kuvvetli ve muazzam müstahkem mevkiine hücum ediyordu. Halbuki düşman Fransız başkumandanının amal ve niyetinden sahil malûmat edinmiş bulunuyordu.

Ceneral Jofrun plânı bu müstahkem mevkie cepheden hücum etmeği tazammun etmemiş idi. Yalnız bunlardan hamle yaparak sıkıştırmağı düşünmüş idi. Nivelle ise Almanların böyle muazzam bir mevzie cepheden hücum yapılacağını beklemeyeceklerini ve ihtiyat kuvvetlerini cephe hatlarının daha ziyade kabili taarruz noktalarında bulunduracaklarını düşünmüştü.

Hücum başladı

Maahaza hücum başladığı zaman terakki etmiştir. Düşman iki ay evvel haber aldığı ve karşılamaya hazırlandığı bu hücumun hiç olmazsa bidayette ilerilemiş olması ceneral Nivellenin hesapları yanlış olmadığını isbat etmiştir. Eğer bu müstahkem mevki zaptolunsaydı Laon mevki Nivellenin eline düşmüş olacak ve Alman hattı yarılmaya bile hiç olmazsa çevrilmiş bulunacaktı.

Fakat hücum plânının sırrı düşmana faş olup muvaffakiyetin başlıca şartı bulunan baskın mahiyeti zail olduğu halde ceneral Nivelle bu ümitsiz hücumu yapmakta neden ısrar ve taannüt etmiştir?

Buna karşı verilecek tek bir cevap vardır:

Büyük bir taarruz plânı, bir defa bir kumandanın hayalini ateşledi mi zafer kazanmak plânı ol-

maktan çıkar. O zaman önünde mukavemet edilemeyen bir ihtiras mahiyetini alır. İhtiras sahibi olan her adam gibi bu kumandan da azim ve ihtiyatı ve korkuyu zihninden büsbütün tarde eder.

Jofr olsun, Nivelle ve Haig olsun hazırladıkları plânlar ne kadar şiddetli tenkit ve muhalefete uğramış ise bunların da o plânlara bağlanması o nisbette artmıştır. Mevcut müşkülata tecahül göstermişler ve plânlarına hoş gelmeyen hakikatleri kendilerinden bile gizlemişler ve hasıraltı etmişlerdir.

Fransız ordusunda isyan

Bu ihtilâli şuur hadiselerinden birine de Passehenddele muharebesinin tarifi esnasında tesadüf edeceksiniz. Bir plân bir defa sarhoşluk mahiyetini alırsa sarhoşluk ta hezeyan şeklini alır.

Bir kumandan bir defa plânı üzerine düştü mü plân delisi olur ve gözüne bir şey görünmez.

Ceneral Nivelle kânunuevvelde soğukkanlı ve ehliyet sahibi bir plâncı idi. Nisanda ise gözüne muayyen bir plândan başka bir şey görünmeyen bir çılgın olmuştu.

Almanların bu plânı öğrendikleri ve bunu akim bırakmağı düşündükleri artık malûm idi. Rusya'da çıkan ihtilâlin Rus cephesindeki en iyi Alman ihtiyat kuvvetlerinin orada bulunmasına lüzum bırakmadığı ve bunların Fransızların (baskın!) hareketine mukabelede bulunmak üzere garp cephesine ilâve edildikleri de malûm idi. Bu hakikatleri ceneral Nivelle pek iyi biliyordu. Muavinleri bu hakikatlerin hesabı katılmasını ehemmiyetle kendisine tavsiye etmişlerdi. Fakat bunlar ceneral Nivellenin hesap ve kitabında bir kıl kadar ehemmiyete alınmamıştır.

Fransız başkumandanı tahayyül ettiği tükenmek bilmez zafer şarabı fıçısından boyuna çekerek tam bulut olmuştu.

Artık mestü lâyukal olduğundan mutadî olan müvazeneyi kaybetmişti. Evvelce vakur ve sakin ve mütevazî bir zat olan Nivelle sonra boşboğaz, kendini beğenen, kabadayı ve haşin bir adam olmuştu.

Harbin mecnunane taarruzlarının çoğunda bu haleti ruhiyeyi görüyoruz. Bilhassa hariçteki akli selim sahibi müşahitlerden her hangisine göre iflâsı ayan olduktan sonra da plânlarda ısrar eden cenerallar hep bu derdin müptelası olmuşlardır.

(Ceneral Nivellenin hücumu nasıl yapıldığı ve Fransızlar için gayet azim zayıat ile nasıl püs-kürtüldüğü malûm olduğundan bu cihetleri burada tafsil etmeğe lüzum görmedik.)

Verilen müthiş zayıat halk arasına dağılan şayiaların iki misline, hattâ üç misline çıkarılmıştır. Yayılan haberler ve şayialar halkın zihnine âdeta durgunluk verdi. Efkârı umumiye de anî tebeddül oldu. Çünkü müthiş bir sademe ile Fransanın çok yükseklerde gezen ümitleri en derin nevmidiye düşmüştü.

(Arkası var)

SARAY ve BABİÂLİNİN İÇYÜZÜ

Yazan: SULEYMAN KÂNI

Tercüme, ıktibas hakkı mahfuzdur

Tefrika No. 346

Çırağanda kanlı bir çarpışma, Abdülhamidin telâş ve endişesi

Çırağan sarayının basıldığı Beşiktaş zabıtasına derhal aksetmişti. Beşiktaş muhafızı liva Hasan paşa Beşiktaş cihetinde bir kahvede otururken Çırağanda gürültüyü haber alır almaz maiyetine aldığı zaptiyeler ve civarda bulabildiği nizamiye neferleriyle Çırağan sarayına şıtap etti. Muhacirlerden silâh ile mukavemet görünce o da silâh kullanmağa mecbur oldu.

İki taraftan atılan kurşunlar ve çıkarılan sayhalar Yıldız tepelerine kadar aksediyordu.

Abdülhamit büyük dehşete uğradı. Asker celbi için etrafta bulunan asker kıtaları kumandanlarına acele emirler gönderildi. Zırhlılardan sandallarla gönderilen müsellâh askerler de Çırağan sarayına yetiştirildi.

Suavi hempalarının istisaline başlandı.

Muzikai hümayundan müteakit olup o zaman sarayca ihzar ve teslihi olunan ihtiyat taburların birine verilmiş olan didon Arif bey oğlu Cafer bey bana şu ifade bulunmuştur:

(Bu muhacirler iptida Ali Suavi tarafından iptida Karacaaliye sevkedilmek üzere gönüllü yazılmağa başlamışlardır; kendileri güya ceneral Klâpkavsen Klârin kumandasına verilecekler diye seviniyorlardı. Sonra memleketi kurtarmak için evvelâ Sultan Muradı iclâsa ikna edilmişlerdi.

Talia ikinci tabur kumandanı binbaşı Hasan Tahsin beye muhacirleri vurması için saraydan emir verildi. Fakat Hasan Tahsin bey böyle bir hareket için seraskerden yazılı emir istedi. Buna vakit müsait değildi. Hafız Behram ağa kendisile münasebeti olan tabur kolağası İsmet beyi iki bölükle sevkeylemeğe muvaffak oldu. Bu kuvvet te muhacirleri yurmağa başladı.)

İhtilâlcilerin silâhla karşı durmaları arbedeyi muharebeye tahvil eylemişti. Kurşunlar Yıldız tepelerine kadar yayılmakta idi. Hadisenin mahiyetini öğrenen Abdülhamit bir taraftan için süratle indifai, bir yandan da memurlar göndererek Sultan Muradın kılına hata getirilmemesi için müekkit iradeleri ısdar ediyordu.

Çırağan sarayında kadınlar delirmiş gibi koridorlarda kaçıyor, bağıriyor, feryadü figanlarda bulunuyorlardı; bu gürültüler de silâh seslerine karışıyordu.

Nihayet Hasan paşa vaziyete hâkim oldu. Bekçilerden birinin elinden aldığı sopa ile ve yanındaki adamlar ile Çırağan sarayının içine daldı. Hasan paşa sopasının bu kanlı vakada çok iş gördüğü anlaşıyor. O bu lobut ile Suavinin kafasına ilk darbeyi indirip yere serdiğini çok defa mahremlerine söylemiştir.

Bu arbede esnasında taş odaya sokularak kapanan Sultan Murad üstüne kilit vuruldu.

Sadırazam Sadık paşa müteallikatından divanı muhasebat başkâtibi Ata bey: (Ali Suavi ile birlikte saray içine girmiş muhacir-

lerden bir kaçı sarayda telâş ve korku içinde kalan kadınlara fırsat bu fırsattır diye taarruzlarda bulunuyorlardı. Hasan paşa ilk evvel bunları defetti. Sonra Sultan Muradın koltuğuna girmiş olarak gördüğü Ali Suavi üzerine saldırdı) diye naklediyorsa da Sultan Muradın başkadını Mevhibe kadın muhacirlerin kadınlara bir vechile taarruz eylememiş buunduklarını beyan ile bu ifadeyi tehzip eylemiştir.

(Abdülhamidin devri saltanatı) da Ali Suavinin süngü ile katledildiğini yazar:

(Abdülhamidin Sultan Muradı muhafazaya memur ettiği harem-ağası askerlere muhacirleri tutup pencerelerden aşağı atmaları için şiddetli emirler verdi; Ali Suavi rüvelverini asker üzerine boşalttı. Kendisi de derhal göğsüne vurulan bir süngü darbesiyle yere yıkıldı; ikinci bir süngü daha yedekten sonra vefat etti.)

Biz Suavinin Hasan paşa sopasıyla yere yuvarlandıktan sonra süngü ile işinin bitirilmiş olmasını daha muhtemel görüyoruz.

Bu marekede Ali Suavi efendi ile 21 kişi katledildi.

Ali Suavi bu esnada 39, 40 yaşlarında idi.

Arkadaşlarından 17 si yaralı, Filibeli Ahmet paşa ile diğer bazı muhacirler de sağ olarak ele geçtiler.

Askerden telef olanlar on beşi buldu.

(Resmî Türkiye La Turquie officielle öldürülen muhacirlerin adedini altmış beşe çıkarıyor; dört mavnaya doldurulup denize dökülmek üzere Boğaziçinden yukarıya götürülen cesetler arasında kıyafetlerini değiştirmiş askerler de bulunduğunu zikrediyor. Sultan Murat dairesine müntesip bazı haremağalarının ifadelerine göre de muhacimler arasında Mesudiye zırhlısına mensup efrattan bir kısmı bulunuyordu.)

Saray haricinde kalmış muhacirlerden çoğu askerin işe karıştığını görünce savuşmuşlardı.

Didon Arif beyin oğlu Cafer beyin ifadesine göre maktullerden bazıları Sinan paşa bekçisi kömürücü Mustafaya Mevlevî kabristanında kemer yerinde kazdırılan mezarlara defnedildi.

Cesetlerin bir kısmı da mavnalara konularak uzaklarda denize döküldü.

Hadise bu suretle bittikten sonra Sultan Murat taş odadan çıkarılarak validesile birlikte Malta köşküne nakledildi.

Ali Suavi efendinin cesedi Yıldız camii yanındaki kabristana defnedilmişti; fakat biraz zaman sonra kabrinden eser kalmadı (1).

Sultan Hamidin esvapçıbaşı İsmet bey Suavinin teşebbüsünü duyunca:

— Vay, hain! Efendimizin o kadar nimetini görmüş iken böyle bir hiyanete kalkıştı, ha!

Diye bağırmıştı.

(1) Ali Suavinin Galatasaray İlesin-

Çırağandaki tüfek sesleri uzaklardan da duyulmuştu. Galata ve İstanbul semtlerinde halk arasında: «Ayastefanosta bulunan Rus askereri payitahta hücum etmişler; muharebe yeniden başlamış!» diye bir velvele kopmuştu.

İstanbul çarşısının, büyük hanların, Galata borsasının kapıları kapandı, bir çok dükkânların kepenkleri indirildi. Herkesi heyecan sardı; kaçan, kaçana oldu; sokaklarda kadınlardan, zayıf yürekli damlardan bayılıp kalanlar bulundu!

Bu hal meselenin mahiyeti anlaşılncıya kadar sürdü.

Sultan Murat nezdinde bulunmuş haremağalarının verdikleri malûmata göre:

Sultan Murat Malta köşküne nakledilince Abdülhamit hemen o gün köşkün etrafı ayrıca bir duvarla ihata edilmesini irade etmiş, işe de başlanmıştı.

Fakat İngiltere elcisinin müdahalesi üzerine Sultan Muradın (hayatta mezarda) denilecek böyle gayri insani bir surette hapsedilmesinden vaz geçilmek mecburiyeti hasıl olmuştur. O gün şehzade Salâhaddin efendi de Çırağandaki dairesinden alınarak Mesudiye zırhlısına götürüldü. Kaymakam Hasan Hüsnü bey - bahriye nazırı Hasan Hüsnü paşa - tarafından muhafaza altına alındı.

Şehzade hadise mündefi olunca gene o akşam Çırağandaki dairesine iade olundu.

Vakada zimethal sayılan muhacirler hakkında zaptiye kapisinde istintaklara başlandı. Bunların muhakemelerinin icrası için de serasker kapisinde Alyanak Mustafa paşanın riyasetinde mügirlerden, feriklerden, mülkiye ve ilmiye ricalinden mürekkep bir divanı harbi örfi) teşkil edildi. Tevkif edilenler Taşkılaya konuldu.

(Arkasi var)

Falk Sabri

HAYVANLAR ALEMİ

Büyük kitada 280 sahife - 350 resim
4 renkli lâvha - 8 metin harici tablo

Bu meraklı, eğlenceli kitabı okudunuz mu?

Piyeti: Heryerde 150 kuruştur.

Tevzi ve satış merkezi yalnız: AKŞAM KİTAPHANESİ

121, Ankara caddesi, İstanbul
Para yerine posta pulu da gönderebilirsiniz.

AKŞAM KİTAPHANESİ NEŞRİYATI

Kadıköyünde

NET

Kirtasiye mağazasında satılmaktadır.

Kadıköy, Altıyol No. 1
Tel. 60523

"Akşam",ın edebî tefrikası: 78

PATRON

Bürhan Cahit

Bir cephesi o vakanın müsbet tarafı idi. O zaman hep işin iyi uygun köşelerini düşünürdü. Öteki cephesi menfi tarafı, aykırı düşüncelerin faaliyette bulundukları cephe idi. Bunları ayırırken hislerine hâkim olmak lâzım geldiğini de bilirdi. Fakat bilmekle yapmak arasındaki derin uçurumu atlatmak pek kolay değildi. Şimdi bir akşam evvel genç kadının vücudunu saklıyan bu koltukta onun sigarasını içip bugünün hadiselerini düşünürken bu parça parça hayalini dolduran on iki saatlik vakaların arasına hiç lüzum olmadığı halde yirmi dört saat evvelki, sahneler, bu koltuğa gömülüp onunla tatlı tatlı konuşan (Seviye) nin hayali de karışıyordu.

Onunla ne iyi dertleşiyor, dedi-kodu ediyorlardı.

Seviye iyi bir arkadaşı.

Sözünde duran bir arkadaşı.

Acaba şimdi ne yapıyordu?

Dün akşam biraz yorgun ve hasta gibi ayrılmıştı.

Acaba ona haber gönderse gelebilir miydi? Zaten yoklamak, hatırları sormak doğru bir hareket olacaktı.

Bu noktada fazla durmadan hemen bloknokttan çektiği kâğıda yalnız bir kelime yazdı.

— Nasılsınız?

Ve kalfaya verdi.

O artık öğrenmişti. Nereye gideceğini sormadan üç numaraya indi.

Beş dakika sonra küçük bir zarfla döndü.

Onun kokusu bu minimini zarfla tazelenmişti.

Açtı.

Bir kelime ile cevap veriyordu.

— Rahatsızım.

Suat Rahminin dudakları бүkүldü.

Genç kadın izahat vermiyordu.

Acaba nesi vardı. Bugün bir yere mi çıkmıştı. Yoksa..

Ve nihayet o şüphe canlandı.

Hulûsi bey mi gelmişti?

Kalfa yemeğin hazır olduğunu söylediği zaman içine buruk, ezici bir acı çöktü.

Kör bıçak altında can vermeğe çalışan koyun gibi sofraya çöktü. Kendini tek höcreli zindana tıklmış bir mahkûm gibi görüyordu. Bir akşam evvel bu masanın başında ne kadar neşeli idi. Ve zaten kaç akşamdır ne zevkli ve endişesiz vakit geçiriyordu.

İyi şeye alışkanlığını verdiği arzu şimdi bütün varlığını doldurmuştu. Bugüne kadar ne mesut akşamlar geçirdiğini şimdi anlıyordu. İştihası kırılmış, neşesi kaçmış bir halde çok bir şey yemeden sofradan kalktı.

Şimdi garip bir his, gizli bir düşman gibi kalbini kemiriyordu. Acaba alt katta neler oluyordu?

Hulûsi bey, parası ile kadın vücutlarına tasarruf eden, en mükemmel kadınları esir, cariye gibi emrinde bekleten bu adam Seviye ile hayvanî bir aşk gecesi mi geçiriyordu.

Bu şüphe paslı bir çivi gibi kalbine saplandığı zaman şakaklarındaki damarlar kabardı. Gözleri büyüdü. Yumrukları bir boks maçına hazırlanır gibi sıkıldı.

Adeta şuurunu kaybetmiş gibiydi.

Derhal alt kata inip vaziyeti görmeyi düşündü. Hattâ parasile aile kızlarını zevkine alet yapan

ğinin yakasına yapışıp kapı dışarı etmeyi bir vazife bildi.

Fakat arasıra avdet eden muhakemesi bu hareketinin manasızlığını ona anlatıyordu.

Başkasına ait bir apartmana girmeye ne hakkı vardı.

Bu makul düşünce kabağan damarlarını yumuşatmakla beraber içinde kıvranan şüpheyi silemiyor, hattâ büsbütün azdırıyordu.

(Seviye), bir akşam evvel şurada başbaşa tatlı tatlı konuştuğu kadın şimdi o hobat o et ve kemik düşkünü adamın yanında mıydı? Muhakkak şimdi içiyorlardı.

O bu türedi zenginlerin kadın âlemlerini çok işitimişti. Onlar hortumunu dereye daldırmış bir fil gibi içiyor, sonra şikârını pençelerile, dişlerle parçalayan bir sırtlan gibi şahlanıyorlardı. Ve ahu bakışlı ceylân gibi genç kadınlar bu canavar aşkının kurbanı olup gidiyorlardı.

Acaba şimdi Seviye, o içli, zarif, müstehzi kadın da böyle bir fırtına mı geçiriyordu?

Suat Rahmi düşündükçe içindeki şüphe artıyordu.

Zaman zaman gelip giden buharanlar arasında nihayet kendini zaptedemedi. Soyunmuş, pijamalı olduğunu bile düşünmüyerek yavaşça kapıdan çıktı. Bir hırsız gibi merdivenlerden indi.

Kulak verdiği kapıdan beklediği sesler gelmiyordu.

Yalnız mutfakta çalışan hizmetçinin tabak gürültüleri duyuluyordu. Acaba onlar yatak odasına mı çekilmişlerdi?

Ne yapmalıydı? Fakat buna karar vermeden şursuz bir hareketle eli elektrik düğmesine dokunmuştu. İçeride akseden madeni ses onu ürküttü.

Kabahat işlerken yakalanmış bir adam vaziyetine girmişti.

Şimdi artık işiştenden geçmişti.

Ve bir saniye geçmeden kendini rum hizmetçinin karşısında buldu.

— Buyurun Suat bey.

Bu davet ona emniyet verdi.

— Hanımefendi yalnız mı?

— Evet.

— Rahatsız mı?

— Yatıyor, fakat... Haber veriyim.

Bu konuşma daha bitmeden koridorun öbür başından genç kadının sesi geldi!

— Ne var, kiminle konuşuyorsun?

Suat Rahmi cevap verdi:

— Benim hanımefendi, rahatsızlığınızı merak etmiştim.

Arkasına bir İspanyol şalı alan genç kadın yatak odasından çıktı:

— Teşekkür ederim Suat bey. Biraz üşütmüşüm zannedirim.. Buyursanıza.

— Rahatsız etmez miyim?

— Oh, bilâkis.

— Fakat bu kıyafetle affınızı rica ederim.

Küçük salonun elektrikliğini açan genç kadın gülümsedi:

— Ne beis var. Arkadaş değil miyiz.

Karşı karşıya, aynı koltuklara oturdular.

Suat Rahmi içini kemiren endişelerin boş olduğunu anlamaktan gelen bir sükûnetle artık her şeyi hoş ve tabii gören insanlar gibi yavaş yavaş açılıyor, neşeleniyordu.

AKDENİZDE TÜRK AKINCILARI

Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

Tefrika No. 160

"Fatih bir gün bana (Sen Muradı baştan çıkarmağa çalışıyor muşsun, dedi, eğer onu sevdiğini kimseye söylersen, seni Eskisaraya sürerim.. dünyaya hasret çekerek geberirsin

(Klio) hayata kavuştuktan sonra...

Murat, Klio'ya çok acıdı.

— Seni hiç unutmamıştım.. Mi-dilliden İstanbul'a geldiğimiz günleri her zaman hatırlıyordum. Hadisat bizi birbirimizden ayırdı.

Dedi.

Eski günleri hatırlıyarak konuşuyorlardı:

— Saray girdiğin zaman, beni çarçabuk unutan, benden nefret ettiğini söyleyen sen değil miydin, Klio?

— Hayır.. Ben böyle bir şey söylememiştim. Fakat, benim saraya gittiğim gündenberi, orada başlıyan bir kıskançlık bizi çok çabuk birbirimizden ayırmıştı. İrininin aynı zamanda seni de sevdiğini öğrenmiştim. Lâkin o zaman birbirimizden ayrılmış bulunuyorduk. Aramızı açan ve Fatih'in gözüne girmek isteyen bu kadın bilâhare eski sarayda inliyerek ölmüştü.

— Ne faydası var?! Bizim aramızı açtı.. Bizi birbirimizden ayırdı ya...

— O vakit beni niçin arayıp sormuyordun?

— Ben mi...? Buna imkân var mı, Klio? Seni taş zindana attıkları zaman, hergün akşama kadar taş odaların etrafında seni görmek için dolaşıyordum. Bir gün bana şu haberi göndermiştin: «Artık ondan nefret ediyorum. Beni aramasın!»

— Yalan.. Ben böyle bir haber göndermedim. Ben her saat senden yardım umuyordum.

— Ben de böyle tahmin ediyordum. Fakat, inzalı mektubunu görünce deli gibi oldum. Yapacak bir iş kalmadı. Çekildim. Uzaklaştım. Evde yalnız kendi kendimi yiyordum. Seni kurtaramadığımdan çok müteessirdim. Bu hadiseden sonra Geliboluya babamın yanına gitmiştim. Aradan seneler geçince senin eski saraya gönderildiğini haber aldım. Neden böyle çabucak padişahın gözünden düştün?

Klio bu sırrı ifşa etti:

— Herkesin merakla sorduğu bu mesele artık tarihe karışmış bir masal oldu. Anlatayım: Bir gece Fatih Sulatın Mehmet beni odasına çağırması. Padişah çok hiddetliydi.. Siyah sakallarının her tel ibir ok gibi dikilmişti. Beni görünce iri gözlerini açarak bağırdı:

«— Muradı hâlâ baştan çıkarmağa çalışıyormuşsun, öyle mi?»

«— Hayır şevketmeap! Ben Muratla alâkamı çoktan kestim. İradelerin üzerine odamda yalnız oturuyorum ve hiç kimse ile evlenmek arzusunda değilim.»

«— Muradı sevdiğini kimseye söylemeyeceksin! Çünkü Murat, Zeynep sultanla evlenecektir, anladın mı?»

«— Başüstüne şevketmeap! Şimdiye kadar hiç kimseye bir şey söylemedim. Bundan sonra da söylemem...»

«— Ağzını açtığını duyarsam, eski saraya gönderirim. Ölüncüye kadar orada manastır hayatı yaşar ve dünyaya hasret çekerek ge-

berir, gidersin!»

Klio bu muhavereyi anlatırken gözleri sulanmıştı:

— İşte, o vakit, padişah başta olmak üzere saadetimizde pek çok kimselerin gözü olduğunu anlamıştım. Hiç kimseye senden ve aşkımdan bahsetmeğe cesaret edemiyordum. Zeynep sultanla evlenmek üzere olduğunuzu öğrendikten sonra odama çekildim. Üç sene yalnız hasretini çekerek, git-tikçe artan ızdıraplarımla başbaşa yaşadım. Kimseye zararım dokunmadığı halde mevcudiyetim bile sarayda fazla görülüyordu. Bir sabah kara bir haber geldi: «Padişah seni eski saraya gönderiyor!» ve biraz sonra eşyayı aldılar, beni bir arabaya bindirdiler.. Eski saraya götürdüler. Orada yıllarca senin yolunu bekledim.. Gece gündüz göz yaşı dökerek, inliyerek nihayet bu hale geldim. Seni, seneler geçtikçe, eskisinden çok daha fazla seviyordum. Yirmi sene mütemadiyen senin sıhhatte olman, zaferler kazanman için Al-laha yalvardım!

Murat içini çekerek doğruldu:

— Müteessir olma, Klio! Bundan sonra benim yanımda, benim evimde yaşayacaksın! Senin kadar sadık ve vefakâr bir kadını bundan sonra yanımdan ayırmıyacağım. (Jüzetta) da senin gibi kocasına sadık bir kadındır. Umarım ki onu da kardeşin gibi seveceksin! Onunla da yıllardanberi aramızda geçmiş hatıralar var. Sihirbaz (Yani) onun çile doldurmak üzere eski bir saraya kapandığını söyledi.. Üç gündenberi meydana yoktur. İstanbul'da aradığım yer kalmadı. Zannedirim ki o da Tekfur sarayında senin ilitce ettiğin hücrelerden birindedir. Hem sen bağırırken, böyle bir kadın sesinin seni rahat-sız ettiğinden bahsetmiştin!

Klio calı bir gülüşle başını salladı:

— Tekfur sarayında bazan eski ruhların hayaletleri göz önünde dolaşır.. Ben onları, önümden bir insan sürüsü geçiyormuş gibi seyrederdim. Kulağıma gelen sesler onların gürültüsü idi. Tekfur sarayının hücrelerinde benden başka bir kadın yoktur. İstersen bir defa sen de git, tekrar araştır.. Fakat, sana çok acırım, Muratçığım! Öteki hücrelerin hepsinde yılan, çıyan doludur. Ben oraya iltica ettiğim zaman hepsini birer birer dolaştım ve oturduğum hücreden daha emin ve haşeratsız bir köşe bulamadım. Tekfur sarayındaki yılanların hepsi aç ve zehirli. İnsanı görünce bacaklarına doğru öyle bir saldırıları var ki... Hayır, hayır Muratçığım! Ben seni bir daha o haşerat yuvasına yollamak istemem! (Jüzetta) yı başka yerlerde arattır..!

Murat yilandan çok korktuğu için, bu sözlerden tüyleri ürpermişti.

Klio'ya söz verdi..

— Tekfur sarayına ayak bas-mıyacağım.

Dedi.. Ve Klio'yu evde yalnız bırakarak saraya gitti. Kaptan

Aydında cinayet

Sabıkalı İsmail, bir bekçi-yi yedi yerinden vurdu

Aydın 28 — Bekçi Süleyman efendi dün gece Köprülü mahallesinde vazifesini ifa etmekte iken sokaklarda şüpheli birisinin dolaştığını görmüş, neyin nesi olduğunu anlamak için durmasını ihtar etmiştir. Meçhul adam bu ihtar itaat etmiş ve hattâ hüviyetini isbat etmek üzere cebinden bir takım kâğıtlar çıkarıp göstermeğe başlamıştır. Fakat nedense yine bu esnada bekçi-yi ansızın rasgele yerlerinden bıçaklamağa başlamış, gürültüyü işiten evlerden istimdat avazeleri yükselmesi üzerine firara başlamıştır.

Ancak, zabıta muhtelif kollar-dan kâfi kuvvetler sevk ederek çok geçmeden kendisini yakalamıştır.

Falilin, sabıkalı gürubundan Denizlili İsmail isminde birisi olduğu anlaşılmıştır.

Yedi yerinden yaralanan bekçi derhal memleket hastanesine kaldırılmıştır. Fakat hayatı tehlikeli görülmektedir.

Bir hafta üzüm, incir satışı

İzmir 30 (A.A.) — Bu ayın yirmi beşinden bugüne kadar bir hafta zarfında İzmir borsasında altı kuruştan on yedi kuruşa kadar 17,078 çuval üzüm, beş kuruştan on üç kuruşa kadar 8,448 çuval incir satılmıştır.

Radyo

1 Eylül Cumartesi

Varşova (1345 m.) — 21 Chopinin eserlerinden konser, 21,30 ecebi dilile konferans, 21,40 Polonya musiki, 22,12 hafif orkestra konseri, 23 aktüalite, 23,10 Poznandan nakil, 24,05 dans musiki.

Bükreş (364,5 m.) — 18,05 vals musiki (orkestra ile), 23 haberler, 23,30 kahvehane musiki.

Prağ (470 m.) — 21,15 hukuki bahisler ve şarkılar, 22 saat ayarı, 22,15 orkestra refakatile keman konseri, 23 haberler, 23,15 plâk, 23,30 neşeli karışık neşriyat.

Budapeşte (550,5 m.) — 21,15 stüdyodan musiki piyes, 23,10 haberler, 23,50 çigan takımı.

Viyana (507 m.) — 21 şarkılar, hafif havalar, 21,45 Preceberseeden nakil, 21,15 dans Musikantenmaedel isimli operet temsili, 23,30 haberler, 23,45 operetin devamı, 24,15 cazbant.

AKŞAM

Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Cemaziyelevvel: 21 — Ruzahızır: 119
S. İsmail Çöğür Oğlu İkinci Akşam Yata-
E 8,57 10,43 5,30 9,12 12 1,36
Va. 3,40 5,7 12,14 15,55 18,44 20,20

İdarehane: Babıali civarı
Acımsuluk Sk.
13 No.

paşa ile görüştüğünden sonra, (Jüzetta) yı münadiler vasıtasile aratacak ve uzak mahallelere adamlar gönderip sorduracaktı.

Murat bey saraya giderken, içinde bir şüphe vardı: Acaba kaptan paşa kendisini neden çağırtmıştı?

Gene Akdenize yeni bir akın mı yapacaklardı?

(Arkası var)

Her akşam
bir hikâye

18 ağustos

Çok hasta idi. Doktorar hayatından ümitlerini kesmişlerdi. Bir aralık gözlerini açtı. Takvime baktı: 18 ağustos!... Gözlerinin içinde bir pırıltı dolaştı. Kendi kendine mırıldandı:

— 18 ağustos... 18 ağustos... 18 ağustos... Macidin hayatında bu tarihin ne büyük bir mevkii vardı. 18 ağustos... Hatıralarla dolu bir tarih. Tamam 27 sene evvel... Gene böyle bir 18 ağustos günü yatağından kalkmıştı. O zaman gençti. Kaygusuzdu.

Aynanın karşısında tıraş olmuştu. Gayet neşeli evden çıkmıştı. Zeynep her zaman buluştukları pastahanenin köşesinde birleşmişlerdi.

Akşama kadar dünyanın en güzel gününü geçirmişlerdi. Bundan sonra talih onları ayırmıştı. 18 ağustos onların hayatında parlak, renkli bir gün olarak kalmıştı.

Şimdi Macidin saçları tamamiyle ağarmıştı. Fakat işte 27 sene-denberi her yıl 18 ağustos büyük bir bayram halinde kutluluyordu.

27 sene evvel 18 ağustosta Zeynep gittikleri her yere gidiyor, beraber yedikleri yemeklerden ısmarlıyordu.

İçeriye giren hizmetçiye:

— Beni kaldır... dedi. Hizmetçi hayretler içinde kalmıştı.

— Ne yapacaksınız?

— Elbiselerimi hazırla... So-kağa çıkacağım...

Hizmetçi onun gayet inatçı bir adam olduğunu bilirdi. Macidi yatağından kaldırdı. Aynanın önünde bin müşkülâtla tıraş oldu. En yeni elbiselerini giydi. Fakat yürümek pek müşküldü. Bastonuna dayana dayana evden çıktı.

18 ağustos günü tıpkı 27 sene evvel gibi pırıl pırıl aydınlıktı. Masmavi bir semanın altında ilerledi. 27 sene evvel gittikleri pastahane artık çok harap olmuştu. Pastahanenin her zaman oturdukları yukarı katına çıkarken tahta merdivenler ayaklarının altında gıcırdayordu. Karşılıklı tatlı satlar geçirdikleri masanın yerini buldu. İskemlelerden birine ilişti.

Zeynebin oturduğu iskemlenin yerine yeni bir sandalye konulmuştu. Onu yanına çekti. Sanki 27 sene geriye dönmüş gibi idi. Pastahanede başka kimse yoktu. Gözlerini kapadı. Zeynep başının içinde uzun uzun konuştu.

Saat 12 olmuştu. 27 sene evvel tam bu saatte pastahaneden çıkmışlardı. 27 sene evvel yaptığı her şeyi dakikası dakikasına yapmak istiyordu. Pastahaneden çıktı. Tepebaşında 27 sene evvel gittikleri lokantaya girdi. Aynı köşeyi buldu. Oturdu. 27 sene evvel yedikleri yemekler aynen hatırlında idi. Garsonu çağırdı. Bol domatesli roka salatası, barbunya ıskarası, pilic, karpuz ısmarladı.

Zeynep bunları yemişlerdi. Midesi bozuk olmasına, doktorların kendisine perhiz tavsiye etmelerine rağmen bunları son lokmasına kadar yedi.

Sofra başında derin bir heyecan içinde oturuyordu. Arasıra dalıyor, sanki yanındaki iskemleden Zeynebin:

— Tuzu uzatır mısın!..

Diye seslendiğini işiti gibi oluyordu. Yemek bittiği zaman âdeta hüznü duydu. Yemekten sonra bir otomobile atıldı. Karaköye indi.

27 sene evvel de böyle yapmıştı. Kadıköy vapuruna bindi. Şimdi eski 18 ağustos tamamen yaşıyordu. O günü hiç bir fikirleri yoktu. Evvelâ Haydarpaşada vapurdan inmişlerdi. Üst güverte bunları düşünürken vapur Haydarpaşaya gelmişti. Bastonuna dayanarak indi. Kadıköye doğru uzanan yolda biraz dolaştı. Her şey her şey eskisinin aynı idi. Yalnız Zeynep yoktu.

Sonra 27 sene evvel yaptıkları gibi haydarpaşadan bir kayığa bindi. Deniz 27 sene evvelki denizdi. Rüzgâr 27 sene evvelki rüzgârdı. Güneş 27 sene evvelki güneşti. Yalnız 27 sene evvelki delikanlı değildi. Ve yanında kulağına - kayıktan gizli - tatlı ke-limeler fısıldıyan genç kadın yoktu.

Geçirdiği güzel günün hatırasından başkalarına da bahsetmek istiyordu. Hiç sebebi ve manası olmadığı halde kayıkçıya sordu:

— Bugün ağustosun kaç biliyor musun?..

Kayıkçı açık göz bir adamdı:

— On sekizi efendim.. dedi..

Macit ak saçları rüzgârla dağınık tekrar etti:

— 18 ağustos...

Bu tarihi kendi kendine söylemek bile ona derin bir haz veriyordu. 18 ağustos!..

Kadıköyünden bir otomobile bindi.

— Çek Modaya!..

Modada seddin üzerinde büyük ağaçların dalları arasından, tepeden denizi seyreden gazinoya oturdu.

Garson gene 27 sene evvel içtikleri şeyi ısmarladı:

— İki gazoz...

Garson şaşırdı:

— İki gazoz mu?.. Bir gazoz mu efendim?..

— İki... İki... Bilmiyor musun?

Ben her sene bugün buraya gelir iki gazoz ısmarlarım. Bunda hayret edecek ne var bilmem ki..

Garson bu acayip müşteriye hayretler içinde bakıyordu. İki gazoz getirdi.

Bundan sonra sigara paketini açtı. Bir sigara yaktı. 27 sene evvel onun derin gözlerini seyrederken sigara ile kendi parmağının ucunu yakmıştı. Gene sigarasının ateşini parmağına yaklaştırdı. Canının acımasına katıyen aldırmyarak sigarasının ateşini parmağının ucuna yapıştırdı. Ve parmağında tıpkı o eski günde olduğu gibi bembeyaz bir nokta, bir yanık meydana çıktı.

Parmağının sızısı ona âdeta bir memnuniyet, bir zevk veriyordu.

Akşam güneşi kızılılaşırken yerinden kalktı. Moda iskelesinden vapura bindi. Yan kamaraya çekildi. Sabahtanberi 18 ağustosun her şeyini yapmıştı. Bu yan kamaradan sonra yapılacak bir kaç şey daha vardı.

Ertesi gün sabah gazeteleri şu havadisi veriyordu:

«Dün beşi yirmi gece Modadan kalkan vapurun yan kamarasında ak saçlı bir zat vefat etmiştir. Kendisinin üzerinde hüviyetini meydana çıkaracak hiç bir şey bulunmamıştır.

Bu zat son dakikasında yanına gelen yolculara:

— Yazık... Programımı tamam-hyamadım!..

18 ağustos.. gibi manası anlaşılmıyan bir kaç söz söylemiştir.»

Bir yıldız

KÜÇÜK İLANLAR

1 — İş arıyanlar

Birinci sınıf makastar — Birinci sınıf muhtelif erkek gömlekleri ve pijamaları makastarlığı ve dikişli payan gömlek fabrikasında çalışmış bir hanım ticarethane ve fabrikalarda iş aramaktadır. Akşamda işçi rumuzuna müracaat. — 1

İş arıyorum — Üniversite talebesiyim. Ana lisanım kadar fransızca ve kuvvetli ingilizce bilirim. İlim, ticari tercemeler yaparım. Akşam'da "Zeki", ismine müracaat. —

Muhasip — Daktilo, fransızca, almanca bilen çok tecrübeli bir muhasip iş arıyor. Günde birkaç saat için defterleriniz ve muhaberatınızı temin eder. Akşamda "Kâtip", rumuzla müracaat. — 1

2 — İşçi arıyanlar

Memur aranıyor — Bir ecnebi şirketi İstanbul civarında bulunan deposu için Türk tabiiyetinde bir depo memur muavinini aramaktadır. Depo umuruna, fransızca ve muhasebeye vakıf olması lazımdır. İsteklilerin "S.R.", rumuzu ile Galata posta kutusu 1296 a müracaatları. —

El makinelerinde çalışan — 25 trikotaj işçileri aranıyor. Beyoğlu İstiklal caddesi No. 413. —

Bir kadın aranıyor — Kalabalıksız bir aile nezdinde temizlik işlerinde çalıştırılmak üzere bir kadına ihtiyaç var. Şeraiti anlamak üzere Akşam gazetesi kışe şubesinde Fuat beye müracaat. —

Matbaa makinisti — Ankarada düzm akinede ve pedalda çalışmak üzere bekâr, ahlâkî, efendiden mahir bir matbaa makinisti aranmaktadır. Taliplerin fotoğrafı birer mektupla "AnkaradaYeniHâlde Çankaya Matbaası Müdürlüğüne", tahrir teklifte bulunmaları. —

3 — Satılık eşya

Acele satılık piyano ve bir soba — Hareket kolayısıyla fransız markalı yeni bir piyano maktu flat 100 liradır. Ve bir soba da satılıktır. Görmek için madam (Leve) Yüksek kaldırım (Adamopolos han) 12 numaraya müracaat. — 2

Dünyanın her lisanile yazan — Az kullanılmış bir Amerikan yazı makinası ucuz fiatle satılıktır. Galata, Fernenciler 138 No. ya müracaat. Tel. 43137. — 4

4 — Kiralık-Satılık

Kiralık altı odalı ucuz apartıman — Şişli tramvay caddesi 302 No. lı MENEKŞE apartımanında; Gaz, su, elektrik, otomatik banyo, bol güneş, arkası açık, fevkalâde hava ve güzel nezareti olan altı odalı bir daire, gayet UCUZ ve acele kiralıktır. — 6

Kiralık beş odalı müstakil hane — Fatihte tramvay ve Kız taşı caddesinde 14 numarada terkos, elektrik, havagazi tesisatı ve hamamı mevcut hane kiralıktır. Görmek için ittisalinde Feyzullah ustaya müracaat. — 7

Kiralık ev — Ayazpaşada; Gümüş suyunda Çam apartımanı karşısında İzzet paşa sokağındaki 17 numaralı hane tşirini evvelin on beşinden itibaren kiralıktır. 6 şerati, bir asri hamam, bir mutfak, kömürlük, kiler, aralık, havagazi, elektrik, akar su, ayrıca bahçe sulamak için evin kendi suyu, 450 metre murabbai bahçe, havadar, denize nazır, bir apartımandan daha kullanışlı, garajı. Görmek isteyenler derunundakilere müracaat edebilirler. — 2

Kiralık apartıman — Taksimde Talimhanede Şehit Muhtar bey caddesinde Altintepe apartımanının üç, dört, beş odalı daireleri kiralıktır. Odaları geniş ve nezaretili, ziyası boldur. Kapıcisına müracaat. — 3

Veznecilerde satılık arsa — 20 metrelilik caddede Mahmut bey apartımanı bitişğinde müracaat: Çağaloğlu Babıâli caddesi Mahmudiye) No 16 — 8

Şişlide satılık kârgir ev — Tramvaya yakın ve iyi bir yerde 5 oda, elektrik, terkos, havagazi, bahçe, 2 tarafa ve sarnıç vardır. Güneşli ve havadar. Ehven fiatle satılıktır. Adres: Şişli Hastane tramvay istasyon Tokaloğlu Su terazi sokak 15 No lı haneye müracaat. — 1

Acele satılık apartıman — Düyunu umumiye civarında Kemerli sokağında 16-18 numaralı her teferruatı tamam üç daireli. Görmek için her vakit içindekilere müracaat. — 1

Satılık hane — İki bölge kabilli taksim tramvay durağına üç dakika. Aksaray Horhor Simitçi sokağı 33 numaralı. Pek ehven fiatle. İçinde sahibine müracaat. — 1

2800 liraya satılık hane — Küçük Mustafapaşa, Eşref paşa sokaka No. 12, beş oda, kuyu, bahçe. Tepebaşı Toz koparan caddesi 53 No. ya müracaat. — 8

Şehremini — Tramvay caddesinde polis merkezi karşısı Masura sokağında 17 numarada 3 oda, 2sofa, geniş bahçe, kuyu, elektrik ve muşamba döşeli asri konforlu ev kiralıktır. — 1

Satılık yeni beton hane — Sultanahmette Çankırtaran mahallesinde Akbiyık caddesi Bayram fırını sokağında üç katlı beher katta iki oda bir helâ bir mutfak ve yalnız bir banyo Adalara nezareti fevkalâde, görmek için tevkifhaneli umumî karşısında bakkal Emin Kâzım beye, pazarlık için Zindan-kapıda Abacılar caddesinde 32 No lı dükkânda süpürgeci Arif efendiye müracaat. — 8

Satılık mükemmel arsalar — Fatih tramvay tevakkufuna bir dakika, Fevzipaşa tramvay caddesinde yeni yapılmış bina ittisalinde manzara ve hava itibarile emsalsiz onar metre yüzölçümlü arsa satılıktır. Fatih Nişancası İspanakçı zade sokak 9 No.lı haneye müracaat. — 8

Kiralık ev — Çapada: Kış ve yazlıktır. Çiçek bahçesi, tatlı su, denize nezaret, ehven kira, tramvaya beş dakika. Mahmutpaşada Manastır hamı odabaşısı Kıryako efendiye müracaat. —

Kiralık apartıman — Sultanahmet civarında Üçler mahallesinin Suterazisi sokağında köşe başında 17 No. apartıman beş odalı üçüncü katı kiralıktır. İkinci kata müracaat oluması, — 3

Kiralık hane — Şehzadebaşı tramvay durak mahallinde 91 numaralı hane kiralıktır. Dört oda, ayrı mutfak, elektrik, havagazi ve terkos vardır. İçindekilere müracaat. —

Fabrika inşasına elverişli — Vasi arsa satılıktır. Boğaziçinde Kanlıcada deniz kenarında fabrika inşasına da elverişli 500 dönümden 5000 dönüme kadar geniş bir arazi tamamen, yahut kısmen satılıktır. «Boğaz Kanlıca» işaretili mazrufen «Akşam» idaresine müracaat. —

Boğaziçinde — Yeniköyde deniz kenarında 6000 arşın arazi satılıktır. «Yeniköy» işaretili mazrufen «Akşam» idarehanesine müracaat. —

Nişantaşında — Kâğıthane caddesinde 2 büyük apartıman inşasına elverişli takriben 3000 arşın arsa satılıktır. «Nişantaş Apartıman» işaretili «Aakşam» idarehanesine mazrufen müracaat. —

Kiralık dokuz odalı mükemmel hane — Fatih - Kızıtaşı, İskenderpaşa mahallesinde, Feyzullah ef. sokağında köşe başı, yeni ahşap No. 9/11. Cuma, pazar ve çarşamba günleri öğleden sonra içinde sahibine müracaat. — 2

Devren satılık otel — Sirkeçide 20 yataklı çok temiz bir otel devren satılıktır. Görmek için Sirkeci Orhanlıye caddesi 11 No. da Rifat Beye müracaat. —

Gayet ucuz acele satılık yalı — Beylerbeyi İskelesine bir dakika mesafe. Arsası 1850 metredir. Ruhtımı, kayıkhanesi, ve çiçek meyva bahçesi çok muntazamdır. Beylerbeyi İskele caddesi No. 16. İçindekilere müracaat. — 2

Aksaraya inen tramvay caddesi üzerinde — Bahçelli fiskeyli kahve karşısında beşer odalı yağlı boyalı elektrik, terkos tesisatını havi müceddet kârgir iki muntazamhane satılıktır. Maktuan üç bin beşer yüz liradır. — 1

Kiralık tedavihane — Üsküdarın işlek bir mahallinde gerek doktor, gerek diş tedavihanesi için bir muayenehane kiralıktır. Müracaat: Üsküdar Çarşı boyu No. 125. — 2

Arsa Fiatine kârgir konak — Çağaloğlunda eski kadaastro binası satılıktır. Sirkeci Demirkapıda Mahmut Cemil Çorap fabrikasına müracaat. Tel. 23413. — 9

Acele ucuz satılık bahçelli ev — Ortaköyde Küçükayazma Saray-ı sokakta 19 numaralı yedi odalı ve bahçelli bir ev taşıraya gitmek sebebiyle ucuz fiatla satılacaktır. Görmek için alt sokakta evin bahçe kapısına bitişik 18 numaralı Apostol ustanın hanesine müracaat. —

Beyoğlunda kiralık apartıman — İstiklal caddesinde Şık sineması karşısında 156 No.lı İstiklal apartımanında bir daire kiralıktır. Görmek için kapıcıya, kiralamak için İstanbul Bahçekapıda Taş Handa 29 numarada Umum Emlâk Acentesine müracaat. — 3

Acele satılık apartıman ve hane — Cihangir, Firuzaga mahallesinde Kadırlar yolu Kasatura sokağında beş daireli, iki dükkân mahiye doksan lira icar getirmekte olan Fehmi Bey apartımanı sekiz bin liraya ve ittisalindeki beş odalı kârgir hane de üç bin beş yüz liraya acele satılıktır. İçindeki sahibine müracaat. —

Devren satılık dükkân — Sirkeci Hamidiye caddesi 43 No. lı tütün ve müskirat ve sair dükkânı taşıraya azimet dolayısıyla devren satılıktır. Mezkûr dükkâna müracaat. — 1

Üsküdar da satılık hane — Güzel manzaralı, gayet kullanışlı, içi dışı boyalı, 650 metre murabbai 7 oda, havagazi ve su tesisatı, hamam, büyük bahçesinde meyva ağaçları, çiçekler ve limonluk, kuyu, havuzlar ve amerikan sistemi kömesler. Fıstık ağacı tramvay durağı yanında Yazıcı Şerif sokağı No. 9. İçindekilere müracaat. —

22 liraya kiralık daireler — Beyoğlu Hamalbaşı Balıkazarına yakın Harman - Korneşi sokağında 16 numaralı apartımanında havadar ve ziyadar, havagazi, elektrik, terkos suyu mevcut kullanışlı kiralık daireler mevcuttur. Kapıcıya müracaat. — 2

Ucuz dört katlı apartıman — Kurtuluş Yeni istasyon Azak sokak 19 No. Sahibinin dışarıya gitmesi münasebetile pek ehven fiatle acele satılıyor. Mezkûr apartımanında üçüncü daireye müracaat. —

Kiralık apartıman — Beyoğlu İstiklal caddesinde Elhamra Hanında yedişer odalı, banyo, kalorifer, asansörü havi, deniz görür, doktor kabinesi ve ikametgâh ittihazına elverişli kiralık daireler vardır. Birinci katta 3 numaralı büroya müracaat. Tel. 40945. — 1

5 — Mütferrik

Tavuk ve piliç — 1 yaşında veya bu senenin cins Mart piliçlerini iyi fiatle alıyorum. Akşam'a "Piliç", adresle tahriren müracaat. — 8

İngilizce ve fransızca dersler — Bir tecrübeli profesör tarafından. Mektepler için talebe hazırlıyor. Fiatlar uygun. Kadıköy Talimhane sokak 19, İstanbul, Beyoğlu için Akşam'da Prof. Leo adresine müracaat. — 2

Almanca dersleri — Usulü tedrisi mükemmel olan bir Alman hanımı almanca dersler vermektedir. Cumadan maada her gün saat 4'ten 7 ye kadar müracaat: Mella Nezihi H. Taksim Mıs sokağı 9' — 5

Diplomalı bir fransız matmazel — Müptedilere pratik usulle ders verir. Mektep talebesini imtihana hazırlar. Fransızcalarını ilerletmek isteyenlerle mükâleme ve edebiyat temrinleri yapar. Akşamda F. M. A. rumuzuna tahriren müracaat, — 5

Mektuplarınızı aldırınız

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan kardeşlerimizden C B K A - M S - B M - K Y - F M A - Piliç - Prof. Leo namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldurmaları mercurdur.

Tekin ve Nuri beylere: Gönderdiğiniz ilan için idareye müracaatiniz rica olunur.

AKŞAM KİTAPHANESİNDE

Şimdiye kadar neşredilen eserler

Küçük İlanlar	(Vâ-Nû)	Kuruş
Deli	Selâmi İzzet	75
Yalı Çapkını	Bürhan Cahit	30
Kıvrıkcık Paşa	Sermet Muhtar	75
İtalyadan Amerikaya nasıl uçtular?	M. Saffet	35
Büyük Taarruz Nasıl oldu?	M. Şevki	60
Düğün Gecesi	Bürhan Cahit (Ciltli)	100
Yardımcı Tarih Hülâsası	*	10
Sumer Kızı	İskender Fabreddin	125
Kadın asker olursa	Necdet Rüştü	50
Don Kişot	Servantes	25
Arzın Merkezine Seyahat	Jül Vern	25
Pembe Maş'ahlı Hanım	Sermet Muhtar	70
Hayvanlar Âlemi	Faik Sabri	150
Bir Kadın Geçti	Selâmi İzzet	20

25 Kuruşa tam bir roman serisi

Dipsiz Kuyu	Vâ-Nû	25
Pembe Pırlanta	Vâ-Nû	25
İki Cinayet Gecesi	Hikmet Feridun	25
Karacaahmedin Esrarı	Vâ-Nû	25
Kardeş Katili	Vâ-Nû	25

Bu eserler çok meraklı polis maceralarını ihtiva ediyor.

Bu kitaplar

Yalnız AKŞAM KİTAPHANESİ'nde satılır.
Taşradan isteyenler doğruca kitaphanemize bildirmelidir.

Taşra için posta ücreti alınmaz. Para yerine posta pulu kabul olunur.

İstanbul belediyesi İlanları

Balat atelyesi için lüzumu olan elektrik motörü satın alınmak üzere açık münakasaya konulmuştur. Talip olanlar şeraiti anlamak üzere levazım müdürlüğüne, münakasaya girmek için de 24 liralık teminat makbuzu ile 3/9/34 pazartesi saat 15'ş kadar daimi encümine müracaat etmelidirler. "4676,"

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

İstanbul tapu dairesindeki pul satış yeri tapu daireleri kazalara dağıldığı takdirde akit feshedilmek şartile ve bir sene müdditle eski kirası olan senevi 1500 lira üzerinden açık artırma usulile kiraya verilecektir. İsteklilerin 9/9/34 pazar günü saat on dörtte 113 lira muavakat teminat akçeleriyle müracaatları. "M., "4802,"

Dr. AHMET ASIM

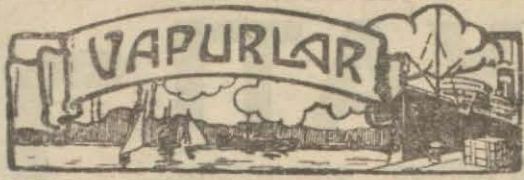
Ortaköy Şifa Yurdu

Tramvay yolu Muallim Naci bey cad. 115

İstanbulun en güzel yerinde, geniş bir park içinde, her türlü asri konforu havi, çok temiz, bakımı çok iyi, fiatleri çok ehven ve kadın erkek her türlü hastalara açık hastane.

Yatak fiyatları 2 liradan itibaren
Doğum ve kadın ameliyeleri: 8 günlük ikametle beraber 35 lira
Apandisit, fıtık, basur ve buna benzer ameliyeler:
10 günlük ikametle beraber

Telefon: 4.2221

Deniz yolları

İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy - Köprübaşı
Tel. 42962 - Sirkeci Muhürdarzade
Han Tel: 22740

Mersin yolu

ÇANAKKALE vapuru 2 Eylül

Pazar 10 da Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte Çanakkale, İzmir, Kütük, Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Antalya, Alanya, Anamur, Mersin'e. Dönüşte bunlara ilâveten Taşucu, Kuşadası, Geilbolu'ya uğrayacak yaloz Anamur'a uğramıyacaktır. (5216)

Ayvalık sür'at yolu

ANTALYA vapuru 1 Eylül

Cumartesi 17 de Sirkeci rıhtımından kalkacak ve Ayvalık yolunun mutad iskelelerine uğrayarak İzmir'e gidip dönecektir. "5217,"

THE TURKISH AMERICAN

Shipping and Trading co
Hayri - Araboğlu ve Şerik
American Export Lines The
Export Steamship Corporation
NEW - YORK

Her on günde bir Newyork ile limanımız arasında muntazam posta:
Her ayın 10, ve 25 inci günleri Nev - York'dan hareket.

Yakında Nev - York'dan gelecek vapurlar.

Exlria vapuru 4 Eylülde doğru.

Exliona vapuru 17 Eylülde doğru

Exmounth vapuru 4 T. evvele doğru

Yakında Nev - York, Fladelfiya ve Boston'a için yolcu ve eşyayı ticariye olarak hareket edecek vapurlar.

Exlria vapuru 8 Eylülde doğru.

Exliona vapuru 20 Eylülde doğru.

Exmounth vapuru 8 T. evvele doğru

Kumpanya, müşterilerinin menafine daha iyi hizmet ve fevkalâde seri postalar taktim emelle İskenderiye veya Marsilyada aktarma suretile ve doğru konoşimento ile Newyork için mektür limanlardan muayyen tarihlerde hareket eden ekspres ve lüks vapurlarına yolcu ve eşyayı ticariye kabul edecektir.

Bu vapurlar Amerikanın dahil ve bütün vilâyetleri ile Kanada, Golf, Meksika ve Los Angeles ile San Fransisko Seattle vesaire bütün limanlar için doğru konoşimento ile eşyayı ticariye kabul eder.

Fazla tafsilât için Galada'da 6 me Vakıf (Eski Arapyan) hanında 4 ünü katta Hayri - Araboğlu ve Şerik müracaat. Tel. 44957-8-924 (2140)

DOYÇE LEVANT Linye

Hamburg

Hamburg, Brem, Anvers, İstanbul ve Bahriyiyah arasında azimet ve avdet muntazam postaları.

Hamburg, Brem, Stetin, Anvers ve Rotterdam'dan limanımıza muvasalatı beklenen vapurlar

Galilea vapur 1 Eylülde doğru

Delos vapuru 8 Eylülde doğru

Alimnia vapuru 18 Eylülde doğru

Heraklea vapur 14 Eylülde doğru

Samos vapuru 17 Eylülde doğru

Burgaz, Varna, Kostence, Kalas ve İbrail için limanımızdan hareket edecek vapurlar

Alimnia vapuru 18-15 Eylülde doğru

Samos vapuru 17-20 Eylülde doğru

Yakında Hamburg, Brem, Anvers ve Rotterdam limanları için hareket edecek vapurlar.

Winfrid vapuru 1-2 Eylülde doğru

Angora vapuru 10-11 Eylülde doğru

Sofia vapuru 6-8 Eylülde doğru

Heraklea vapuru 14-17 Eylülde doğru

Fazla tafsilât için Galata'da Ovakimyan hanında Lester Silbermann ve Şirkası vapur acentalığına müracaat. Telefon :44647 - 6 (2182)

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

İstanbul Acentalığı

Liman han, Telefon: 22925

Trabzon Yolu

DUMLUPINAR vapuru 2 Eylül

PAZAR

günü saat 20 de Galata rıhtımından kalkacak, gidişte: Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Ordu, Giresun, Tirebolu, Görele, Trabzon, ve Rizeye dönüşte bunlara ilâveten Of, ve Sürmene'ye uğrayacaktır.

Karabiga yolu

Her Cumartesi, Çarşamba günleri saat 20 de Tophane rıhtımından bir vapur kalkar. Gidiş ve dönüşte mutad iskelelere uğrar.

İzmit yolu

Haftanın Cuma, Pazar, Salı, Çarşamba günleri bir vapur saat 9 da Tophane rıhtımından kalkar.

Y A Z GÜNEŞİ

Cildi yalnız esmerletmekle kalmaz.

Dokunduğu tabakalarda kolayca geçmiyen bir takım kabarcıklar, sivileler; lekeler yapar.

K R E M P E R T E V

Kullananlar için bundan endişeye lüzum yoktur.

Bu harikulâde krem güneşin ciltte tahribat yapmasına, kat'iyyen meydan vermez.

İstanbul Tramvay Şirketi ilân

1 Eylül 934 cumartesi sabahından itibaren tatbik edilecek muvakkat tarife, köprü ve nakil vasıtaları resimleri dahil olduğu halde aşağıda gösterilmiştir.

	Birinci mevki kuruş santim	İkinci mevki kuruş santim
1 — 2 k't'a	6 25	3 75
3 — 7 "	8 75	6 25
Zabit	6 25	3 75
Zabit (karne)	4 25	—
Küçük zabit ve efrat	5 —	2 50
" " " " (karne)	—	1 50
Harp malûlleri	5 —	2 50
Mektep talebesi (15 yaşına kadar)	5 —	2 50

Her talep vukuunda biletlerin ve pasoların ibrazı mecburidir.

MUDIRİYET

Nafia vekâletinden:

Vekâlet ihtiyacı için muhtelif ebatta muhammen bedeli 1400 lira olan 9 adet halı pazarlıkla alınacaktır.

Pazarlık 6/Eylül/1934 tarihine müsadif perşembe günü saat 15 te vekâlet malzeme müdürlüğü makamında yapılacaktır.

Taliplerin cari seneye mahsus Ticaret Odası vesikası ve 105 liralık muvakkat teminatlarının merkez muhasebeciliğine yatırıldığına dair olan makbuzla birlikte aynı gün ve saatte müracaatları lâzımdır. Bu husustaki şartnameler malzeme müdürlüğünden meccanen tedarik edilebilir. "5166,"

Posta Telgraf ve Telefon Binalar ve Levazım Müdürlüğünden:

Fabrikamız Varnon pil ihtiyacı için 600 adet kuru pil, 2500 adet Varnon pil kadehi, 4000 kilo grafit 500,000 adet boncuk, ve anbar ihtiyacı için da 5000 kilo nişadır ayrı ayrı, fenni ve idari şartnameleri dahilinde pazarlıkla mübayaâ olunacaktır. Talip olanların 5/9/934 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de Beyoğlunda bulunan Müdürlüğümüz mübayaat komisyonuna % 7,5 teminatı muvakkateleriyle birlikte müracaatları ve şartnameyi her gün ka-

Tophanede levazım âmirliği satın alma komisyonu ilânları

Üçüncü Kolordu için 12 büyük, 20 küçük bakır kazan 250 bakır karavana 150 kapaklı bakır bak-raç 2/9/934 pazar günü saat 15 te pazarlıkla alınacaktır. Şartnamesini göreceklarin her gün ve taliplerin Tophanede Komisyona gelmeleri (237) (5120)

İstanbul Levazım Âmirliğine bağlı k't'a için bin liralık beyaz peynire verilen fiat pahalı görüldüğünden 2/9/934 pazar günü saat 15,30 da pazarlığı yapılacaktır. Taliplerin Tophanede komisyona gelmeleri, (239) (5119)

İstanbul Yollama Müdüriyeti için on bin kilo motorin yağı 2/9/934 pazar günü saat 15,15 de pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin Tophanede komisyona gelmeleri. (238) (5118)

Harp akademisi için Beşyüz kilo gazyağı 2/9/934 pazar günü saat 16 da pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin Tophanede Komisyona gelmeleri. (240) (5117)

Harbiye mektebi için 100 kilo çay 2/9/934 pazar günü saat 14,30 da pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin belli saatte Tophanede satınalma komisyonuna gelmeleri. (244) (5125)

Muhasip aranıyor

Fransızca bilen ve askerliğini yapmış bir muhasip aranıyor. 6 ay İstanbulda 6 ay Anadolu'da çalışacaktır. Taliplerin süratle T. S. rumuzile İstanbul 176 posta kutusu adresine tahriren müracaatları.

profesör

Dr. İHSAN HİLMİ Bey

Avrupaya gitmiştir. Teşrinievvel ortalarına kadar çocukları kabul edemeyecektir. — (2210)

Maarif Vekâletinden:

1 — Ankara İsmet paşa Kız Enstitüsü meslek muallim mektebine kız enstitüleri veya kız sanat mektepleri 1931, 1932, 1932, 1933, 1933, 1934 ders senesi mezunlarından leyli meccani talebe alınacaktır.

2 — Taliplerin mezun oldukları mekteplerin muallim meclislerince seçildikten sonra yapılacak bir müsabaka imtihanında kazandıkları taktirde kabul edileceklerdir.

3 — Mektebe ücretli leyli veya nehari olarak devam etmek isteyenler imtihansız kabul edilecektir.

4 — Müsabaka imtihanı 22 Eylül cumartesi günü yapılacaktır.

5 — Mektebe girmek isteyenlerin şeraiti anlamak ve tafsilât almak üzere Ankarada İsmet paşa, Bursada Necati bey Kız Enstitüsü, Üsküdar'da Kız Sanat Mektebi müdürlüklerinden birine müracaatları. (5046)

Güzel San'atlar Akademisi

Müdürlüğünden :

1 — Güzel San'atlar akademisi talebe kayıt ve kabul muamelesine bir Eylül tarihinde başlanacaktır.

2 — Mimari şubesine lise mezunları imtihanla, Resim, Heykel şubelerine orta mektep mezunları, Tezyini san'atlar şubesiyle, Şark tezyini San'anlar mektebine orta mektep mezunları veya İstanbul, Ankara, İzmir, Aydın, Edirne, Diyarıbekir, Bursa Mıntika San'at mektebi mezunları imtihansız kabul olunurlar.

3 — On beş ilk teşrinde kayıt muamelesi bitecek ve tedrisat başlayacaktır.

4 — Fazla tafsilât için İdareye müracaat edilmelidir.

Müracaat günleri Pazartesi ve Çarşambadır. (5230)

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Mektebin Mayıs 935 gayesine kadar ihtiyacı olan beyaz ve kaşar peyniri münakasası 17/9/934 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14 te icra edilmek üzere aleni münakasaya konulmuştur. İstiyenler şartnamesini mektep idaresine müracaatla görebilirler. Münakasaya girmek istiyenlerin muayyen saatten evvel muvakkat teminatlarını vezneye teslim eylemeleri ilân olunur. "5092,"

Yüksek iktisat ve Ticaret Mektebi Müdürlüğünden:

1 — Mektebin her kısmının kayıt ve kabul işi 3 Eylül 934 te başlayarak, 24 Eylül 934 akşamına kadar sürecektir.

2 — Kayıt işi Pazartesi, Çarşamba ve Perşembe günleri saat ondan on altıya kadar yapılır.

3 — Mektebe girmek isteyenler kayıt ve kabul şartlarını tafsilâtle öğrenmek üzere her gün mektep idaresine müracaat edebilirler.

4 — Mektebin birinci ve ikinci kısımları için müracaat edenlerin adedi her kısım için ayrı ayrı tayin olunan kadroyu tecavüz ettiği takdirde içlerinden müracaat tarihi sırasile iyi ve pek iyi derecede mezun olanlar ve bunlar arasından tahsillerine fasıla vermemiş bulunanlar tefrik ve tercihan kabul olunur.

5 — Yüksek İktisat ve Ticaret kısmına liselerden iyi ve pek iyi derecede mezun olanlar kayıt ve kabul olunur.

6 — Mektebin her üç kısmında mecburi lisan fransızcadır. Almanca ve ingilizce ihtiyari olarak tedris olunur. Yüksek İktisat ve Ticaret kısmı ile Ticaret Lisesine alınacak talebenin en az lise ve orta mekteplerde tedris olunan derecede fransızca bilmeleri meşruttur.

7 — Kayıt ve kabul için aşağıda yazılı vesikaların müdürlüğe hitaben yazılacak istidaya bağlanması icap eder: 1 - Mektep şahadetnamesi veya tasdiknamesinin aslı, 2 - Sağlık ve aşı raporları, 3 - Hükümetçe musaddak iyi vesikası, 4 - Hüviyet cüzdanı, 5 - Üç adet fotoğraf, 6 - Mektep idaresinden alınarak doldurulacak beyan-nameler. Bu vesaiiki tamam olarak tevdi etmeyenlerin kaydı icra edilmez.

8 — Mektebin her üç kısmı nehari ve muhtelit olup tedrisat öğleye kadardır. "5242,"

Maliye Vekâletinden:

1 — 2257 numaralı madenî ufaklık para kanununa tevfigan silik olmiyan ve ayarlarile nizami vezinleri tam bulunan eski gümtüş paralardan 34 kuruş hesabile alınmakta olan bir me-cidiyenin 38 kuruş üzerinden kabulü tekkarrür ettirilmiş ve bu hususta Malsandıklarına tebligat yapılmıştır.

2 — Cumhuriyet Merkez Bankasınca 17, 41 kuruştan alınmakta olan bher on gram safi meskûk veya gayri meskûk halis gümtüş fiatı 19,03 kuruştan satın alınacaktır. "5235,"

İstanbul İthalât Gümrüğü

Müdürlüğünden:

İstanbul gümrük başmüdürlüğü için lüzumu olan 150 ton lava-marın maden kömürü ile İstanbul ithalât ticareti dahiliye ve Sirkeci gümrükleri için 30 ton kok kömürü ve 20,500 kilo mangal kömürü ile 240 çek kesilmiş meşe cinsinden odun olbaptaki şartnamelerine tevfigan münakasa ile alınacaktır. Talip olanların 22/Eylül/934 cumartesi günü sat 14 de İstanbul ithalât gümrüğündeki satınalma komisyonuna müracaatları. "5211,"

Tarsus American College Amerikan Erkek Lisesi

Tedrisat 1 Teşrinievvelde başlar.

Tam devreli lise olduğu Maarif vekâletince tasdik edilmiştir.
Türkçe, ingilizce, fransızca okunur. Ticaret dersleri vardır.
Leyli ücret 220 lira, nehari ücret 40 liradır.

Kayıt muamelesi yapılmaktadır. (2227)

Holantse Bank-Üni N.V.

Sabık Bahrisefit Felemenk Bankası

Istanbul Şubesi

Galata Karaköy Palas

Meydancık Alalemcî Han

Her türlü Banka muameleleri. Kasalar icarı

UMUMİ MÜDÜRLÜK: AMSTERDAM

Şubeleri: Amsterdam, Buenos Aires, İstanbul, Rio de Janeiro, Santos, Sao Paulo.

Şehrimizin en güzel ve asri

Panorama Bahçesi

2 Eylül pazar günü ve akşamı

BÜYÜK SÜNNET DÜĞÜNÜ

Bahçenin daimi maruf saz heyetine ilâveten: Süreyya opereti (Fikriye hanım Ayşe rolünde) 20 kişilik bando, orkestra, varyete, kukla, hokkabaz, monolog, muhtelif eğlenceler. Fiatlerde zam yoktur. Çocuk kaydı için her gün öğleden sonra bahçeye müracaat. Telefon 41065

SENJORJ KOLEJİ

Galatada Osmanlı Bankası karşısında Çınar sokak No. 2 kayıt muamelesine 1 Eylülde ve derslere 15 Eylülde başlanacaktır. (2116)

ÜSKÜDAR - KADIKÖY

Tramvay seferlerinin işletmeye açılışı

Üsküdar - Kadıköy ve Havalisi Halk tramvayları T. A. Şirketinden:

Kadıköy tramvay şebekemizde inşaatı bitirilen Haydarpaşa - Kadıköy hattı 1 Eylül 1934 sabahından itibaren işletmeye açılacak ve bu suretle Kadıköy - Üsküdar arasında muntazam tramvay seferleri tesis edilecektir.

Bu yeni işletme yüzünden, Üsküdar tramvay şebekesinde tadil ve Kadıköy tramvay şebekesinde tesis edilen muntakalarla 1 Eylül 1934 sabahından itibaren tabiki mukarrer ve her muntakaya gamil tenzilatlı ücret tarifeleri bekleme yerlerinde ve Kadıköy iskele durağında muhterem yolcular tarafından görülebilecektir. (2169)

Beyoğlu - Tünelbaşı - Yeniyol

Kız ve erkek

Alman Lisesi

ve ticaret mektebi

Maarif Vekâletince Müsaddak:

- 1 - Tam devreli lise
- 2 - Orta Ticaret mektebi
- 3 - Lisan öğrencilere ihzari sınıflar.

Türkçe - Almanca - Fransızca mecburi, İngilizce ihtiyaridir.

Ortamektep ve Lisenin resmî bakaloryasına hazırlar.

Terbiye ve tedrisatının ciddiyetle tanınmıştır.

Tedrisat 10 Eylülde başlayacaktır. Kayıt için: 3 Eylül pazar-tesi gününden itibaren öğleden evvel 8 den 12 ye kadar müracaat edilmelidir. Fazla tafsilât için her gün mektep idaresine müracaat edilebilir.

Telefon: 44941 - 44942 (2005)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

3/9/34 tarihine müsadif pazartesi günü pazarlığı yapılacak "34500," kilo mangal kömürüne ilâveten Cibali fabrikamız için ayrıca beş bin kilo pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin ona göre müracaatları. "5214,"

27300	adet muhtelif hacimde Likör şişesi,
110000	" " eb'atta Mantar,
20000	" Kar beyaz şişe kapsülü,
5000	" 10 santilitrelik nümünelik şişe.

Yukarıda nevi ve miktarı yazılı malzemenin pazarlığı 5/9/34 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 15 te icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamelerini almak için her gün ve pazarlık için de tayin olunan günde %7,5 teminatlarla birlikte müracaatları. (4740)

Yüksek Mühendis Mektebi

Satınalma Komisyonundan:

Mektep kütüphanesi için Fiş ve revire ait ecza dolabının 29/8/934 tarihindeki pazarlığına talip zuhur etmediğinden 3/9/934 pazartesi

HASAN İTRİYATI

Tabii ve halis çiçeklerden, ruhnivaz ve halis esanslardan istihzar olunmuştur.

Hasan Kolonyası

Halis limon, turunc çiçeklerinin den müstahzar 90 derece bir harikai san'attir.

Hastalara hayat ve şifa verir. Sinir, çarpıntı, baygınlık ve bütün âlâmı asabiye zamanlarında bir hayat arkadaşısıdır. Memleketimizin bütün büyükleri, HASAN KOLONYASI istimal ederler. Hasan kolonyası hakkında Avrupanın en büyük itriyat mütehassısları diyor ki: Hayatımızda Hasan kolonyası kadar insana ruh ve hayat veren bedii bir kokuya tesadüf edemedik.

Nesrin kolonya ve losyonları

Limon kolonyasıyla Yasemin, Sünbül, Leylak, Menekşe, Şipr, Divinya çiçeklerinden yapılmış losyonları nefaseti ve bilhassa ucuzluğu itibarile şayanı tavsiye-dir. Bilhassa Nesrin limon çiçekleri Hasan Kolonyasını andırır.

Hasan çocuk pudrası, Talk pudrası, Trihofil saç suyu, Hasan sabunları Hasan Dantos diş macunları, Hasan diş suları. Hasan tıraş bıçakları, Hasan tıraş sabunları, kremleri, ayrı ayrı her birisi İtriyat âleminde büyük rol oynayan ve müstahzarının yüzünü ağartan âlemşümül markalardır.

Hasan Sürmesi

Nebatattan müstahzar olup gözlerle revnakıyet bahşeder ve gözlerle faidei azimesi vardır. HASAN SÜRMESİLE söslenen gözlerin sihir ve füsünuna dayatılmaz.

Hasan losyon ve lâvantaları

Çiçeklerden müstahzar gayet nefis Yasemina Hasan, Viyolet Hasan, Lilâ Hasan, Milflör Hasan, losyon ve lâvantaları ruhnivaz kokularından müstahzar Yasemin, Leylak ve Menekşe cennet nağmeleridir.

Hasan Briyantini

Saçlara parlaklık ve düzgünlük verir, Gençlerin hayat arkadaşısıdır. HASAN BRİYANTİNİ yağlı ve yağsız arjantina krem ve mayi halinde vardır. Çok ucuzdur.

Hasan kremi

Kadınlar için zaruri bir ihtiyaçtır. Sivilceleri iyileştirir. Çilleri izale eder. Gayet porsuk cilde sürülürse hali tabiiye irca eder. Gayet lâtif kokusu vardır. İhtiyarları gençleştirir ve gençleri güzelleştirir.

Hasan Gül Yağı

Ispartanın bahçelerinin güllerinden taktir edilmiş olup dünyada mevcut gül yağlarının en saf ve halis ve enfesidir. Bir damlasının binde biri bir âlemdir, bir cennettir, küçük şişelerde satılır.

Hasan gül suyu

Ispartanın meşhur halis gül yapraklarından iki defa taktir ile istihzar edilmiştir. Dünyanın en nefis gül suyudur. Bilhassa mahallebi ve tatlılarda istimal olunur.

Hasan Neroli Esansı

Halis turunc çiçeklerinden taktir ile elde edilmiş halis çiçek esansı olup dünyada mevcut neroli esanslarının en tabii ve en enfesidir.

Hasan Çiçek Suyu

Turunc çiçeklerinden iki defa taktir ile elde edilmiş gayet ruhnivaz ve nefis ve tabii bir çiçek suyudur ki sinir, baygınlık, beyecanı kalp, çarpıntıya; nev-rastik olanlara ferahlık ve inşirah verir.

Her Türkün elinde bulunması lâzım bir kitap

BU KİTAP

Türkün kara ve ak günlerinin bir aynasıdır. Eser bir İtalyan alayının salına salına Konyaya girmesiyle başlar. İşgaller hep birbirini takip eder. Ordu dağılmıştır. Bunlara karşı koyacak hiç bir kuvvet yoktur. Ümitsizlik, kararsızlık ve yeis bir kâbus gibi vatanın her tarafını sarmıştır. Kimse ne yapacağını bilmiyor, derken Türkün Ulusu bir güneş gibi ufuktan doğuyor, ufak hareketler, çete muharebeleri başlıyor. Bu hareket gittikçe hızlanıyor, büyüyor, ecnebi işgallerinin etrafında çemberler hasıl olmaya başlıyor, derken Milli ordu kuruluyor, fakat arkasından iç ve dış düşmanların hücumu başlıyor. Bunı isyanlar takip ediyor, bizzat bu çetelerin en güvenenleri isyan ediyor. Bunun arkası sıra muvaffakiyetler başlıyor, birinci ve ikinci İnönü zaferleri bu dahili düşmanları yere seriyor, Sakarya harici düşmanların ümidini kırıyor ve nihayet büyük zafer bütün şaşaasile vatani temizliyor ve siz tekmil bunları «Mehmetçik» muharririnin sade ve çekici üslûbile yalnız dinliyor değil, birlikte yaşıyorsunuz da.

İSTİKLÂL SAVAŞI NASIL OLDU

Yazan: M. ŞEVKİ

Gazi Hazretlerinin güzel bir kumanda resmini taşıyan zarif renkli bir kapak içinde resimli ve haritalı 14 büyük forma

Fiyeti: 80 kuruş

AKŞAM KİTAPHANESİ

121, Ankara caddesi - İstanbul

ARSEN LÜPEN

4 cü cilt çıktı
(Forma 67-86)

Fiyeti: Heryerde 80 Kuruş

Tevzi yeri: YALNIZ

AKŞAM KİTAPHANESİ

İstanbul - 121 Ankara caddesi

Taşra bayilerinin ve sipariş verecek zevatın doğrudan doğruya kitaphanemize müracaatları mercudur. Ayrıca posta ücreti alınmaz. Para yerine posta pulu kabul olunur.

